

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. l. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatás:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyu-épület.

Megjelenik vasár
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre. 10.—

Egy hóra . . . 1.—

Videkre:

Egész évre. 12.—

Egy hóra . . . 1.20

Egyes száma ára

Pécsért 4 kr., vi-

deken 5 kr.

Egyes számkor

kapitálisan emelt

lagdíjat számítunk.

Pécs, 1894.

Vasárnap, április 15.

90. (1153.) szám.

A helyzet urai.

Budapest, április 13.

A polgári házasság fölötti szavazás eredménye oly meglepő, annyira lesújtó volt az egyházpolitikai ellenékekre, hogy az valóban a két-százöttszázéshöz áll közel. Zichy Nándor grófot valószínűs ideges roham lepte meg, egész délután futkosott a fővárosban, a heregeprimástól az erzsébetvárosi káplánig, de sehol sem találta nyugodalmát. Ott égett a fejében, a mellében a 175 többség. Erre csinálnak aztán kadenciát a főrendiház. Az most már bizonyos, hogy a kötelező polgári házasság keresztjén fog menni a törvényhozás retortáján és törvény lesz belőle. Wekerle, Csáky és Szilágyi maradt a helyzet ura. Nem ártott nekik a Kossuth-haláleset sem, sőt használt, mert nyílt titok, hogy a függetlenségi és 48-as párt tagjai a papok elleni tüntetés okából szállottak síkra a polgári házasság mellett, különben nagyon sokan távol maradtak volna a szavazástól, hogy a fényes eredményt lehetőleg lerontsák. De most egy szálíg leszavaztak, az igaz „maradt otthon — mint a népdal mondja — kettő-három nyomorult” vagy elene szavazott néhány antiszemita. De a függetlenségi párt tisztán a Kossuth-gyászban, a katolikus pap-

ság részéről tapasztalt szűkkeblűség miatt ment oly nagy tömegben az urnához. A mai szavazás pedig a következő tanúságokat tünteti föl. Magyarországon ez idő szerint csak szabadelvű kormány állhat fenn. Minden másnak nincs talaja a képviselőházban. Akármű jön közbe, Csáky Albin gróf és Szilágyi Dezső ki nem maradhat a kormányból, mert Wekerle után ez a két kiváló államférfi bir a legnagyobb népszerűséggel ebben az országban. Azt a népszerűséget értem, a melyre építeni lehet, mely a magyar nemzet igaz közvéleményét fejezi ki. De ugyancsak ők bírnak a legélénkebb érzékekkel a nemzet valódi vágyai, óhajtsái, aspirációi iránt. Ezeknek a kiváló államférfiaknak átható, éles szemét nem homályosíthatják el a mesterkelt érdekek gőzparái, sem a szenteskedő szemfényvesztés köklerei. Látnak és tudnak, mernek és akarnak ezek a férfiak, ebben rejlik a kormány mai sikerének titka. A mai diadal csudálatos erőt öntött a képviselőház szabadelvű elemeibe. A szabadelvűpárt pedig akkora erőt nyert, hogy helyzetét többé már semmi sem fenyegeti. A győzelem dícsőségében szívesen osztozik a többi pártok szabadelvű elemeivel, az érdemet azonban a szabadelvű

párttól el nem vitathatja senki, mert ez a párt volt megindítója ennek a szabadelvű akciónak; ez a párt exponálta magát ezekért a reformokért és ez a párt szenvedett legtöbbet ezért a vállalatért, mely 1867 óta a legnagyobb és a legmeresebb akció volt a törvényhozás terén.

De emlékezzünk meg a két nagy halotról is. Az egyik Szilágyi Gyula gróf, ki a mai szavazás után államférfiúi hivatásába vetett bizalmat teljesen és Apponyi Albert gróf, ki pedig a reménység utolsó szikráját veszítette el arra nézve, hogy ezt az országot valaha kormányozza, mert a való helyzet megítélésében az egyik vaknak, a másik pedig világtalannak bizonyult.

Delta.

Párbaj és párbaj.

A büntető törvény tiltja a párbajt. Büntető a kihívást, úgy mint a kihívás elfogadását.

A társadalomban mindinkább tért hódít a párbajellenes áramlat, mert ott, a hol törvény és bíróság örködnek a rend és magánbecsület förtartása fölött, minden önbíráskodásnak és magánbosszúnak tilosnak kell lenni, a párbajozás pedig nem egyéb személyes bosszúnál és a törvények megvetésénél. És a közvéleményben

A „PÉCSI ÚJSÁG” tárcája.

Templomban.

Már este van, már csillag is ragyog,
A földre csendes béke száll,
S az ódon, ősi székesgyűlésnek
Kapuja most is nyitva áll,
Kit terhes munkája visszatartott,
Kinek nyugtot a nap ad,
Hadd térjen alkonyatkor oda be,
Enyhítui búját, bánatát.

Oltár elé egy agg munkás borúl,
Arcát a gond rég szántja már,
Könnyes szemébe visszatükrözik
A szent mészöböl egy sugár.
Halkan, susogva szól Istenéhez:
„Uram te lásd, gyötör a gond,
Engedj pihenőt, oh hűj magadhoz,
Fáradt vagyok, öreg vagyok!”

És beszámoló életéről híven,
Nem titkol szíve senkim el,
Isten előtt mint ott a nagy kapu
Kártartan nyílik a kebel.
S miként a templomban legszebb éke
A hit, mely átleng belségein,
A számadatnak igaz része az:
Nincsen még folt becsületén!

Kincs ez előtte! A nagy világban
Értéke — mondják — már kevés,
Zománca vész, ékét letörödelék,
S ritkább még a becsületés!
De Istenéül érdemet jelent,
Vallása inti: mig e kincs
Lelkoben tisztán megöriztetted,
Elveszve addigi semmi síncs.

Elveszve semmi! s az agg munkásnak
E biztató szó nyugtot ad,
Nehéz a munka, mégis hát neki
Csak kiüzenni kell így tovább.
Csodálatos az égi rendelés,
— De ha ki kiüzet ellene? —
Istené minden! Csak a becsület
Az ember önmű érdeme!

Bolgár Kálmán.

Gróf Csáky Albin.

A kulturális akadályok elhárításában nemzetség élváljani képviselővé államférfiúnak juttatott a végzet jelentősebb szerepet, mint Csáky Albin grófnak, kinek e miniszteri munkáerőt igénylő hivatásához a Sándorház bőségesen adott jellemző-lárdáságot, munkaközelvet és a nagy reformoknál nélkülözhetetlen szerenésűt.

Ez eszlempor életének és jellemvonásainak szellemesen megírt monogra-

fiájából — a nagy közönség elő jutása előtt baráti kézből eredő kedvezés révén — a „Pester Correspondenz” ezennel bemutat egy részletet, mely Csáky Albin szellemes életröjének, a publicisztikai ifjabb írói nemzedék egyik igen tehetséges tagjának: Molnár Viktorának a jövő hét elején megjelenendő nagybetsűi esszéjéből van véve. E rövid töredék is eléggé nagy arra, hogy beigazolja, miszerint Molnár tanulmánya méltán foglal helyet a hasonmés eseköny számu hazai tanulmányi genre-ben; de egyzersmind elég becses arra is, hogy a legszélesebb körökben fölkelte az érdeklődést.

Ezzel átadjuk a szót a tanulmány szerzőjének:

„Kevesen hitték, hogy gróf Csáky Albin, midőn 1888-ban, szeptember havában a vallás- és közoktatásügyi miniszterium élére állott, rövid idő alatt Magyarország egyik legrokonszenvesebb minisztere, a politikai életnek pedig irányadó államférfiá lesz.

A nagy közönség alig ismerte őt akkor; távol a fővárostól, egészen feledékenységbe ment a kiegyezési tárgyalásokban való nyilvános szereplése és időközönként a főrendiházban tartott egy-egy beszéde, amelyeket azonban sejtettek, hogy kiváló ember lehet, mert valahányszor

örvendetesen terjed az az egészséges és egyedül morális fölfogás, hogy a párbaj nemesak üldözendő, de mert a párbaj egyszersmind kényszerítő eszköz is, annak megtagadása nem bélyegzi meg a férfiú egyébként tisztá jellemét. E fölfogás folytán újabb időben esőként a párbajok száma is, vesztett járványos jellegéből, mit elősegít meg az a körülmény is, hogy bíróságunk szigorubbán kezdenek itélkezni.

Az állam tehát *tiltja* polgárainak a párbajozást és *enyíti* a törvény ellen vétőket. De ugyanazon állam eltűri, élézi, sőt egyenesen megengedi, hogy egy része, egy egész osztálya azt a megsértett hüség vagy becsület egyedül korrekciójával tekintse és a párbaji büntetlenül, sőt hatóságíttalom alatt szabadon tizze, gyakorolja. Ez oly viszásság, oly sérelem, melyet tiltakozás nélkül hagyni nem lehet, mert valamint a becsület minden embernél egyenlő értéket kell hogy képviseljen s annak morális becsse osztályozás alá nem eshetik, úgy a törvény sem állíthat föl tiltót, vagy jogot adó intézkedéseiben a jog szempontjából különbségeket.

Midőn hire fut annak, hogy a polgári elemben egy-egy párbaj történt és balkövetkezmenyekkel jart, a társadalom siet tiltakozását meg hozni és srtgerti kormányát, törvényhozását a legszigorubb represszáliák megtételére. Fölsorolatnak, igen helyesen, a párvialadok elleni közsmeri indokok és maga a társadalom beismeri ez ügyben hibás nézeteit, mulasztásait, elnézését.

De midőn abból az *osztályból* kerül ki egy fegyveres verekedésnek hire, a mely *osztályban kötelezo* a párbaj, a hol az elrendeltetik s ha meg nem ejtetnék, infamáló cselekményt képezne — akkor hallgasson

egy miniszteri tára az utóbbi években megüresedett, mindannyiszor az irányadó körök gróf Csáky jelöltségét emlegették, de egyuttal hozzátették, hogy nehezen fogja föleselérni teljes függetlenségét és nyugodalmas előlélt állását, melyet mint Szepes vármegye örökös és valóságos főispánja a család ősi főszeben elfoglalt, az annyira zaklatott miniszterivel.

Ez imponált a közönségnek.

Ritka és nem mindennapi ember lehet az, a ki nem kíván miniszter lenni és e szaklatan, megeléplő dolgot bizalmat ébresztő kiváló tulajdonságait és különösen diésört közigazgatási tehetsége iránt. De o bizalom nem gyökereshozott meg, mert eddigi nyilvános működése — úgy vélték — egészen tavol tartotta őt a vallás- és közoktatásügytől. Különösen a tanügy emberét nem voltak megelégedve a válaszlással. Egy dilettáns mágnás-miniszter láttak b-ene, aki nem fog sokat törődni a hozzáförülő ügyes-bajos néppel és semmibe se fogja venni a szegény falusi tanítót, nem fogja megérteni a tanügy férfait, azok panaszait és óhajait.

Az autonóm felekezetek meg az hírsztelték, róla, hogy ultramontán és azal érvelték, hogy a pápa különben nem tünntette volna ki legmagyobb rendjével, a Szent-Gergely-nend nagybkeresztjével, ha

a társadalom? Akkor ne hangozzék a tiltakozás szava? Ellenkezöleg! Itt annál jogosultabb, helyénvalóbb a fölzúdulás, mert nem a *személyeket* érinti, hiszen ezek nem követnek el tiltott és törvényellenes cselekményt, sőt a személyes bátorság címe alatt a párbajozásra kötelezzék, hanem az *államot* sújtja a fölszólas, mert a józan éssz fölfogása ellenére különbönséget állít föl saját hatáskörében nemesak egy cselekmény minősítésére nézve, hanem a becsület megítélésében is. A katona megleheti azt nyilat- tázását, ha hatóságának tudtával, beleegyezésével, a mit a polgárnál tilt és megbüntet az állam. Hol itt a morál? Miben nyilatkozik az állam sérthetetlen tekintélye? És ki felel e visszás fölfogások következményeier? Ha ily különbségeket maga az állam eltűri és megenged, akkor tisztán a törvény kényszere alapján hozott marasztaló ítélet mindíg igazságtalannak fog föltűnni, mert hiszen minden büntetés alapjának erkölcsi kényszerítését a részrehajlatlan, egyenlő mértékkel osztó igazság kell hogy képezze, ez pedig e különbségek által egyenesen veszélyeztetve van.

A legutóbbi napokban lefolyt önkéntese párbajja idézi föl előttünk azt az anomáliát, mely a párbaj büntethetőségének fölfogásában katona és polgár között ugyanegy államban nyilvánul. Közünk nincs ama párbaj-hoz, előltűnnék sem lehet, mert szabad és megengedett cselekmény volt, de ahhoz igenis van köze és van joga a társadalomnak, hogy kérdőre vonja az államot, ennek kormányát és törvényhozását, hogy azt a minden jog és erkölcsi érzület elleni anomáliát szüntesse meg, és a katonai törvénykezést az általános védköteleztség szellemével, az állam törvényei-

nek irányával és a mai fölvilágosultabb kor igényeivel összehemzestöleg reformálja, alakítsa át. Semmiféle osztálynak oly kiváltságot nem adhat és nem biztosíthat az állam, hogy a büntető jog alapeleme által a jogállapotot sértőnek és büntetőndőnek tartott és dekretált vétkes cselekmény ott szabadnak és törvényesnek tartassék csupán azért, mert a gyakran rövidre szabott katonai szolgálatt ideje alatt követtetett el. E bajnak orvoslása mulhatatlan kötelesség, és mi bizton hisszük, hogy az érintett osztály legkevésbébb gördítene eléje akadályokat, ha az kellő tapintattal és objektivitással kezdeményeztetnék.

HIRROVATUNK.

Pécs, április 14.

— A kamarai titkárok értekezlete. Dr. Zárny Károly, a pécsi kereskedelmi és iparkamara titkára ma Budapestre utazott, hogy részt vegyen a kamarai titkárok ma délután a millennium kiállítás tárgyában tartandó értekezletén. A kamarai titkároknak április havában még négy értekezlet lesz Budap-sten.

— Mikor az alapító akaratá ellen cselekesznek. Néhai Kozma (Kozlódér) Ignáé, aki a szigeti külvárosnak egyik leggyvagosabb polgára volt, végrendeletében 2000 frtot hagyott a szigeti külvárosi temetőben építendő kápolna költségére — kijelölve a helyet is, melyre a kápolnát építsék. Ezt a 2000 frtot azonban az alapító csak a felesége halála után rendelte kiadandónak. Özevgy Kozmáné, aki nem szorult annak a 2000 frtnak a haszonélvezetére, hajlandó lett volna még életében kiadni a 2000 frtot, mert szerette volna megérni a temető kápolna megépülését. A városüzán azonban eközben úgy határozta, hogy a kápolnát máshová építik, mint ahova az alapító kívánta. Az özevgy ezt megtudva erőlyen hangu levelet irt a város tanácsának, kérdést intézvén, hogy tetszik-e oda építeni a kápolnát, ahol ők akarták, vagy nem tetszik. Ha tetszik, 5 rőtön kiadja a 2000 frtot, ha nem tetszik, hát akkor tessék várni, míg neki meghalni tetszik,

a katolika egyház érdekében kifejtett buzgalma által nem érdemesítette volna magát arra.

És e hír még típot is nyert az által, mert tudták, hogy oly férfiut kíván ő Felső és a kormány a vallásminiszterium vezetésével megbizni, a ki már személyességénél és multjánál fogva eleve biztisítékot nyujt az egyházi köröknek, hogy Trefort Ágost miniszteriségnek utolsó éveiben egy néhány egyházi kérdés felvetése által lappangó, de már-már nyílt körtés- sel fenyegető egyenletlenségeket elsimítani, békében kiegyenlíteni akar és tud.

A közvélemény tehát tartózkodó állást foglalt el vele szemben és várta kormányzásí ténylet.

Gróf Csáky pedig mindezeket a híreket elolvasta az újságokban; nem szólt semmit, hanem dolgozni kezdett.

Miniszteri mikődését azzal kezdte meg, hogy sorra meglátogatta a fővárosi tanintézeteket és alaposan megnezett mindent.

És érdeklődés már kellemesen hatott a közönségre.

Nemsokára kiszivárgott, hogy a gróf mindnapon ott van miniszteri hivatalában és csak késő délután távozik onnan. Tehát egy olyan gróf, a ki dolgozik, még

pedig alaposan, mert a legkisebbnek látzó ügyre is kiterjeszti figyelmét.

A gróf tehát komolyan veszi hivatalát és arra törekszik, hogy minél előbb önállóan és függetlenül érezhesse magát az elébe terjesztett kérdésekben.

Ez több volt, mint a mennyit hittek, mert nem várták, hogy saját szellemének, képzettségének és szorgalmának bélyegét akarja nyomni a rea bizott ügykörre, hogy egész otthonosan fogja berendezni magát.

Alapos ember, vélték a szakférfiak; legfőbb jogos érdekeinket figyelembe veszi és igazságos elbánásban fogunk részesülni; de a jó adminisztráció még nem elégíthet bennünket; nekünk egy olyan minister kell, a kinek eszméi is vannak, aki a tanügyet előbbre vinni, kulturális intézményeinket fejleszteni akarja és tudja is.

Ezt a kívánságot is teljesítette gróf Csáky.

Első beszédében, melyet táreköltösgyvetésének tárgyalása alkalmával — rövid egynehány havi minisztersége után — a képviselőházban elmondott, oly tartalmas és nagy gyakorlati érzésről tanulóskodó programot fejtett ki, hogy a tételkedő nagy táborából alig maradtak még néhányan.

A programbeszéd nagy hatást tett, mert arról tanuskodott, hogy a miniszter

az pedig neki majd csak jó sok idő múlva tetszik. A tanács állítók kétségbe van esve, hogy azt a kápolnát majd csak a jövő században építheti föl.

— **Mégis vannak hamis ötések.** Egy brünni előfizetőnk olvasva lapunk közleményét, hogy ninesenok hamis ötések, ma következő levelet intézte hozzánk: Tekintetes szerkesztő ur! Nagy érdeklődéssel olvastam a hamis titforintások városában megjelenő becses lapujában, hogy ninesenok hamis ötförintesek. Ha tény is az, hogy talán Pécsért kizárólag tízeseket gyártanak a művész urak, de itt mindünk ép az elmúlt héten tartóztatott le az ügyesség egy hamis ötförinteseket készítő ur embert, kit azonban már az első hamisítvány kibocsátásánál elfogtak és gyártóknak kilták. Az ötések rajza épen-széggel nem sikerült, a viznyomós hiányzott és a mi a legérdekesebb, az államjegy mindkét oldala magyar szöveggel volt nyomva. A litográfai hamisítványok az által jöttek mindjárt kibocsátása után nyomára.

— **Kamatod alá esik-e a miscalapítvány?** A pénzügyigazgatóság adóval terhelve a pécsi Ferenczrendi szerzetnél kezelte miscalapítványokat. Ez ellen a szerzet folyományodott. A pénzügyigazgatóság hivatkozva bírósági ítéletekre, melyeknek megokolásában ki van mondva, hogy a miscalapítvány tőkeamatod alá esik; elutasította a folyományadást. Most a szerzet főlebbezni fog a pénzügyminiszteriumhoz, amit a pénzügyigazgatóság is mint mondta — szivesen vesz, mert így végre döntvényt kapnak arra nézve, vajjon a kolduló szerzetesek miscalapítványai adó alá esnek-e vagy sem.

— **Bortermelők figyelmébe.** Pécsért és egész megyében megindult a szőlőhegyneket regeneráló munka. Különösen nagyonasab szőlőbirtokosaink a legmesszebb menő áldozatoknál sem riadnak vissza, hogy szőlőiket ismét termőképesse tegyék. Regenerátorainkra bizonyára különös érdekességgel bír, hogy a szőlőtermelés és szőlőmegújítás egyik leghirvevebb és legtekintélyesebb szakembere, Richter Ferenc Montpelierben (Franciaország) ki a földmívelési magyar kir. miniszterium megbízásából évek óta vezeti a paulis-barackai szőlőtelep nemestési munkálatait és Magyarország szőlőhegyneik tanulmányozása céljából két év

előtt is beutazta, Taussig Zsigmond pécsi borsgyökereskedő levélben értesítette, hogy látogatására és regeneráló és nemestítő műveleteinek megtekintésére, esetleges instrualus céljából e hó 25-én Pécsre érkezik. Bortermelők, kik regeneráló munkálattal foglalkoznak és a kik Richter magyarázatát iránt érdeklődnek, sziveskedjenek a Richterrel való összejövetele érdekében Taussig urhoz fordulni. vagy a szőlőhegyekben való kirándulásokban részt vevyenek. Ugyancsak Taussig ur május havában Nagy-Marosbol zöld nemestítőhöz hívott meg Pécsre és figyelemzett azon bortermelőket, kik ezen zöld nemestítőket foglalkoztatni akarják, hogy e végböl vele értekezzenek. Ezen nemestítőket minden jól összefont zöld nemestítés után 2 krajczár fizetést kapnak.

— **Közyűlések.** Vasárnap, e hó 15-én délután 2 órakor a pécsi őr. n. ö. egyesület az őr. hűtközseg házában tartja rendes közgyűlést. — Délután három órakor a t. a. l. a. n. o. s. m. u. n. k. á. s. g. y. l. - a Scholz-féle sörészarnok nagy termében. — Hétfőn délelőtt 9 órakor városi közgyűlés.

— **A pécsi katolikus kör esőtörtökön tartotta alakuló közgyűlést a pappnevdele díszteremben.** Az alapszabályok jóváhagyatván, most már a tisztikar megválasztása következett és pedig: elnöké egyhangulag uueválasztott A p p o n y i Géza gróf Lengyelben, kit éről azonnal távirattalg értesítették. A választás ezután szavazalókkal megjegettek. Az eredményt Hinka László püspöki jogtanácsos a következőkben hirdette ki: Alelnökök: Hanny Gábor és Kelemen Mihály dr. Igazgató: Mihállyfj Arpád. Titkárok: Kozáry Gyula és Egyr Dező dr. Pénztáros: Kerbolt Ferenc. Könyvtáros: Igaz Béla dr. Ugyész: Bodó Aladár dr. Választmányi rendez tagok: Anghal Pál, Bőcz Alajos. Czirer Elek dr., Gebhardt Ferenc, Hartl Ferenc, Hinka László, Inczédy Dénes, Kasza József dr., Károly Ignác apát, Kammerer Ferenc, Külburger Miklós, Körmendy Páreoly, Lechner Antal, Pataky Lueuids, Károly Gyula, Pulez Imre, Rézbányai János, Sey László, Szeifritz István, Szevredy József dr., Szilvec Lajos dr., Troll Ferenc, Walter Antal, Wajduis Alajos dr. Póttagok: Dobszay Antal kereskedő, Gőbel Kálmán, Kaeskovics Jenő, Szeifritz Antal. A megválasztottakat zajosan meg-

éljentezék. A megválasztott tisztviselők nevében Hanny Gábor adott köszönetének kifejezést a bizalomért. Legközelebb küldöttég tiszteleg majd D u l á n s z k y Nándor megyés püspöknel, hogy támogatást a kör részére kikérje. Eszterházy Miklós Mőrie gróf legközelebb meglátogatja a pécsi káth. kör.

— **Szavazott-e Simonffy és-hová?** Jó Simonffy bácsinak élete egész folyásában az volt a szerzenesétlenség, hogy az emberre nem értették meg; hogy mindig balul magyarázták — talán szándékosan is — eslekedteket és szavait a politikában. Pedig olyan önzetlenül senki sem viseli peritán a képviselői mandátumunk, olyan turitán lélekel senki sem valja a függetlenségi és 48-as párt eszméit, mint jó Simonffy bácsi. Én a beesületben megészült öreg úrral törtörnek meg az, hogy a legutóbbi választásokor épp őt gyanusították, hogy paktál a kormányzáttal; épp leve törtörnek meg, gyanusítják holmi reverzális adásával. Simonffy ezeket a sárkányfejeket sorba levagdosata. Hanem hát a sárkánynak az a sajátságos tulajdonsága, hogy ha egy fejét levágják, nő helyébe tíz más. Ime a esütőtörök szavazás, mely a polgári házasságról szóló törvény fölött folyt le a képviselőházban, négy új fejet növesztett a sárkánynak. A baranyai képviselői szavazatáról hozzánk érkezett értesítés meg a „Magyarország” függetlenségi párti hivatalos pártközölny szerint Simonffy János távol volt a szavazások. Megindult erre a sugdosás ideháza: „Tessék, lám az öreg mégis csak adott reverzálst.” — „Ejh, dehogay adott, csak a maga jószántából nem akart szavazni a javaslatra, mert a kezületben különfélek a vélemények.” — „Oh dehogay is azért! O határozottan nem helyesli a javaslatot, hanem a pártjabeleivel, kik többnyire rászavaztak a javaslatra, nem akart konfliktusba jőnni az azért maradt távol. Ez különben kiélégítette a liberálisok is meg a papokat is. Az esők ezt mondták: „No legalább még se szavazott ellene.” A papok meg azt mondták: „No még se szavazott mellette.” Jöttek azután az egyéb fővárosi újságok, melyek szerint Simonffy János nem volt távol, hanem igemel szavazott. Tyűh, fikomdata! Ez baj volt. Ezt csak a papok látták meg a nyomorult újságban, mert ők azt keresték, hogy a baranyaiak közül kik szavaztak igemel; a liberálisok nem láthatták, mert ezek meg csak a nemmel szavazókat hajszolták. Hát ezek is megkapták, amit kerestek — bár nem kívántak. A „Magyarország” hivatalos pártközölnyben nyilatkozat jelent meg, mely szerint Simonffy igenis nem volt távol — mint azt a M. is írta — hanem részt vett a szavazásban és nem-mel szavazott. De ezzel aztán leütött a menyőkö a liberálisok közé, mert ezt meg a papok nem látták, csak a liberális politikusok. Ezért meg emezek fornyáltak föl de szörnyű mód. A papok abban a hiszében, hogy Simonffy igemel szavazott, beakták veretni az ablakait. A liberálisok azon hiszében, hogy Simonffy nemmel szavazott, beakták veretni az ablakait. Az üveges tótok, a kik rendkívül finom érzékel bírnak a tüntetések előszelének megtapintása körül, már ott kővalyok a Megye-utea körül, mint az kányák a vesztőhelyt körül. Az öreg ur is sejtethett valamit, mert a lakása ablakain belül rácsukatta a palatákat. Egerszerre aztán jött valami más is. Oh a szor, ha valakit a foga hegyére vesz, hogy megtérálja, hát azt nem egyhamar teszi le. Mindezekhez a bolond állapotokhoz járult azután a legholondabb. Tessék elolvadni a „Pester Lloyd” tornapi számát. „Igemel szavaztak: . . . Simonffy János . . .” — „Nemmel szavaztak: . . . Simonffy János . . .” Ugyanígy olvashatóan a „Házak”-ban is. No, édes Istenkém, itt igaz-

teljesen tájékozta magát tárcája ügykörében észrevette a hiányokat, ismeri az orvoslós módját és a tanúgy tovább fejlesztéséről is vannak önálló eszméi.

Mindenki érezte és tudta, hogy egy nagy feladatokra képes és hivatott államférfi bontott zászlot.

És a zajos tetszésnyilvánításokban kitörő rokonszenvet a jövőre nézve is különösen azzal biztosította magának, hogy a vita folyamán, bármely pártmber részéről fölvetett jó eszmét szivesen elfogadott.

Ily előzékenység teljesen szokatlan volt, de természetes gróf Csákyánál, a ki állását minden pártzenvedélyen és pártközölny fölülállónak tekintette és azt már azáltal is jelezte volt, hogy képviselői mandátumot nem vállalt.

Reform munkája kiterjeszkedett a nevelésügy minden ágára, minden szakban történtek új intézkedések és javítások és nemcsak a szerves és egyöntetű befejezést nyer közköztasúgnyink.

Inaugurált egyházpolitikája pedig a lehető legliberálisabb és ha sikerült részére a törvényhozás szentesítését kinyerni, akkor neve körül örök babért von Magyarország történetirása.

Ma pedig mindenki bevallja gróf Csáky hivatottságát a vallás- és közköztasúgny miniszterium vezetésére és senki

sem kételkedhet nagy államférfiui voltában.”

Ennyit Molnár Viktor megjelenő művéből. Az írónak, mint embernek jellemzésére álljanak itt Falk Miksa szavai, melyekkel Molnárgról megemlékeztek boldogult Trefort Agost emlékének szentelt egyik dolgozatában:

„ . . . a mit Molnár Viktor egy fiatal ember, a kit semminem vérokonság nem kötött a boldogult miniszterhez, ennek érdekében tett, azt csak tisztelettel és bámulattal lehetett nézni. . . Molnár egész éjeken át Trefort ágya mellett állt, lélekészett leve és minden pillanatban kész a beteget megnyugtanni, ha ez lázas képzelmeiből fölriadt. Ez nem volt a hivatalnoknak magaveleto főnökével szemben, hanem egy fiatal embernek önfelelő odaadása egy aggyatán irányában, a kit szive melyéből szeretet és tisztelt. Ezen odaadás pedig még indokaira sem lehetett más, mint teljesen önzetlen, mert Molnár igen jól, sőt mindnyájunknál jobban tudta, hogy Trefort napjai meg vannak számlálva és hogy soha többé nem lesz abban a helyzetben, miszerint fiatal titkárnak bármi módon viszonozhassa megbecsülhetetlen szolgálatait . . .”

zitsd ki jól az elméket, mert itt egy rettenetes fölkavarodás történt s fog még történni. Epp erről a határozott elvű öreg urról kell immig kételkednie a közvéleménynek: nem szavazott Simonffy, — szavazott Simonffy, — igennel szavazott Simonffy — nemmel szavazott Simonffy, — igennel is, nemmel is szavazott Simonffy. Ilyen galád tréfája a sorsnak csak a jó Simonffy bácsival történhetik meg; a ki közel 50 éves politikai pályafutásán mindig az egyenes uton haladt — ezt mi, politikai ellenfelei is elismerjük — de a kinek szavait és tetteit mindig és mindenkor féltve megárgatják. Mennyi nyilatkozatra, mennyi újabb cáfolatra lesz megint szüksége jó Simonffy bácsinak, míg ebből a kaoszból kivergődik!

— **Az államvasutak építkezései.** A magyar államvasutak bevételeinek fölöslegét a kereskedelmi miniszter egyetértőleg a pénzügyminiszterrel befektetésekre fogja fordítani, úgy, hogy a kormány pénzkészletéből fölendő 7 és fél millió forinttal összesen 10 millió forint fog több állomás végányainak szaporítására és állomások kiépítésére fordítani. Ezen 10 millióból 500.000 forint fog a pécsi pályaudvar új épületének megépítésére és a vágányok jelenlegi számának megduplázására fordítani, mely munkálatokhoz tán még ezen évben, de legkésőbb a tavaszsal hozzá fognak.

— **Kerekpárosaink az új sörgyárban.** Ij, Scholtz Antal az új sörgyár tulajdonosa, mint ismert dolog, úzi a kerekpársportot is és soha sem hiányzik a kerekpár-egylet összejöveteleiről, hol mindenkor halával emlezkék meg azokról, kik őt a karikázásba, — mint mondja — „beugrasztották.” Mert a kerekpár sport hatása a kövér embereknél meretleket gyakorlat mellett igen jótékony hatású és pótolja meg a karlsbadi örökös hatását. A kerekpárosok Tóni bácsija egy keltes pillanatban elhátrózta, hogy legkitűnőbb gyártmányát „sport-sör”-nek nevezi el, mialtál lerótta halálját a kerekpárosoknak is. A keresztelés tegnapelőtt csütörtökön delután folyt „el” a sörgyárban. A gyönyörű helyen lévő „Abbázia tanyán” hosszú asztal körül ültek a kerekpár-egylet tagjai majdnem teljes számmal, cigányzene mellett fogyasztván el a sport-sört és a kitűnő étkeket. A szeretete méltó házigazda csak sötét este engedte utak vendégeit.

— **A város holnaputáni közgyűlése.** Pécs város törvényhatósága hétfőn d. e. 9 órákor rendes közgyűlést tart, melynek tárgyszorzata a következő: Tanácsi jelentés Kossuth Lajos nagy hazánfia temetése alkalmából tett kegyelmes intézkedésekről. **Béligyűlési rendelet:** a pénztárnak egyesítése tárgyában; s ennek kapcsán a pénztári állás végleges betöltése és egyéb tekintetben szükséges intézkedések megtétele iránti tanácsi javaslat; az Obetkő-féle boltok bérbeadása; a Balokánytő-uzsoda és koremsa hasznóberbe adása; a vidéki sör után céiba tett behozatali illeték tárgyában; a villamosági szerződések átruházása érdekében hozott közgyűlési határozatra; továbbá a kórház kiépítése és az erre szükséges pénznek kölcsönvétele érdekében s annak kapcsán tanácsi jelentés a kórház kiépítési munkálatainak kiadása és a kórház telkének kibővítésére szükséges s az irgalmas-szerzet tulajdonát képező szomszédos telek megvétele és egyéb kapcsolatos intézkedések megtétele tárgyában; ugyanezek béligyűlési rendeletek a tettyei vizjók és ingatlanok kisajátítása s az erre szükséges 150,000 forint kölcsön vétele érdekében; végül az 1892. évi házipénztári zárszámadás jóváhagyásáról. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri

rendelet a kir. főreáliskolánál céiba vett párhuzamos osztályok létesítése érdekében. A közigazgatási bizottság felőli jelentése. Tanácsai jelentések és előterjesztések: a legutóbb adót fizető bizottsági tagok sorában elhalálozás folytán megüresedett helyre pótlgának berendelése iránt; a követelvéndíjakról szóló árszabályzat módosítása iránt; a kormányhatóságilag megkivánt tolonház létesítése érdekében; a budai külvárosi plébániái jobb élelmények alapnak leszámolása és az egyházmegyei hatóság kezelése alá leendő bocsátása iránt; a mecskei lövőtér iránt a katonasággal kötendő szerződésre nézve; a folyó évi közevési előirányzat megállapítása érdekében; az 1893. évi házi pénztári zárszámadás elkészültéről; a mult évben fölmerült tulkiadások engedélyezése iránt; a pécsi káptalan építkezési kérelme tárgyában a volt katonai rak tárt előtti tér szabályozása iránt; Koch Ferenc alapítói oklevelének elfogadása iránt; Erreth Kálmán és neje alapítói oklevelének elfogadása iránt. **Választmányi és bizottsági jelentések:** a tanítványi leg-hafasiban nevelő tanár vagy tanító részére alapított Farkas-féle ösztöndíj kiszolgáltatásáról; a kir. főreáliskolánál üresedésbe jött szabadkői rajztan-szék betöltésére nézve tett hármas kijelölésről; Saághy János városi alerész nyugdíjazása iránt. **Közrendészeti bizottság szabályrendelet-i javaslata:** a szobák tisztogatása alkalmával alkalmazni szokott portörök, szőnyegek stb. utcaira kirázásának megtiltása értelmében; a prostitúció szabályozása iránt; a vendéglőkben már használt fegyerműveknél kimosás előtti használatának tiltása iránt. **Indítvány Kossuth Lajos részére Pécsért emlék-szobor felállítására iránt.** Jókai Mr. koszorusz irónk köszönet levele. Löwenheil Zsigmond dr. orvostudói oklevelének kihirdetése. Schmidt Antal dr. kórházi másodosorú szabadságolása iránti kérelme. Ocsárd községnek templomépítési segélyadása iránti kérvénye. Klement Ferenc lakatos fölébessze a városi toronyóra kezelésétől tiltó tanácsi határozat ellen. Az erdőlyrészi Kárpát-egylet anyagi támogatás iránti megkeresvénye.

— **A difteritisz Pécsért** a most végződő héten kedvezően lanyha volt. Megbetegedett 3 gyermek, kik közül eddig nem halt meg egy sem. Ezenkívül volt egy torokgyík-est is.

— **Születésnap ünneplés.** A pécsi őr. hitközség előjáróságának veterán tagja, Trenscher J. W., évek előtt Pécs egyik előkelő kereskedője, mai 80 éves születésnapja alkalmából az őr. imaházban ünneplést tartva tárgya volt. Délben az őr. tisztviselők dr. Perls Armin főrabbi vezetése alatt tisztelegtek az ünnepléni, hol a főrabbi beszédére a meghatót aggasztán csak könnyeivel válaszolhatott.

— **A bika, mint gyilkos.** Szajkáról lapunk zártakor kapjuk az értesítést, hogy az ottani közösi bika a közösi gulyást fölkeltte, hogy szörnyet halt.

— **Brutális rendőrök.** Szegzárdon, — mint levelezőnk írja — tegnapelőtt három ittani közösi rendőr minden ok nélkül innalt a foubatban sétáló bekes közönséget. Odor János, Odor József és Rudolf Ferenc közösi rendőrök először is belököttek a Szegzárd-szálló előtt ácsorgó mesterlegényekbe s midőn ezeket elkergették, egy kereskedő segédet vettek minden ok nélkül üldözöbe. Ennek védelmére kijöttek társai a vendéglőből, mire a rendőrök fegyverrel kezükben ronttak rájuk. Már-már löni akartak, s midőn megjelent Takler József közösi bíró, aki lefegyverezte őket. A megéjtett vizsgálat után a garaboldkódó rendőröket szolgálatukból elbocsátották.

— **Haksch Emil** †. Egy nagy dolgokra hivatott, de magas céljaitól idegen önző érdekek által folyton elütött lélek kitűzött ma ki porhüvelyéből. Hosszu, kinos szenvedés után ma délelőtt lehelté ki lelét Haksch Emil, volt pécsi ügyvéd, legutóbb a városi közösi bíróság vezetője. Mint volt 48-as honvédtüzérhadnagy a szabadságharc lezajlása s a kiegészzés után is megmaradt 48-asnak s függetlenségüknek; de politikai ellenfelei is tisztelték benne a ragyogó tiszta karaktert, az alkuvást nem ismerő elvhűséget, minta-becsületet; elismerték nagy tehetségeit, sokoldalú tudását, mely lépést tartott a modern kor ismereteivel. 1828-ban született Pécsért, hol jogi tanulmányait is végezte. A szabadságharc kitörésekor többi fitestvéreivel együtt honvédek állt be s Komáromban tüzerkedett a fegyverletételig. Az 50-es évek után közgyűvészet nevezte ki s 2—3 évig Dárdán működött, majd 1862 elején letéve az ügyvédi vizsgálatot Pécsre jött, a hol iródtat nyitott. Itt mint igen népszerű embert a város főgyűlésére választották, majd idővel az állásáról levőszönt s az ügyvédséget folytatta. Bubreg volt polgármester után őt akarták polgármesterré választani s akkor ellenfele, Aiding János csak egyetlen egy szavazattal győzött ellenében. A 70-es évek elején a „Pécsi Figyelő”-nek volt egyik megalapítója, több felelős szerkesztője s a saját pénzén fölvirágoztatója. Mikor a lapot anyagilag biztos alapra állította, aknamunkások kirtúrták a szerkesztőségét s azóta mint a gyökere vágott tölgy, lassan elszáradt a munka- és életkedve. Asthmája, mely egész férfikorában kínoztta, utóbbi időben győtrőn lépett föl. Hónapokig egy széken ülve és alva szenvedte fájdalmait. Ma délelőtt 11 óra tájban újsággal kezében elaludt — örökre. Özvegyet hagyott hátra, Pufishef József. Az elhunytat — kibén Haksch Lajos, szerkesztőségünk tagja nagybátyját gyászolja — hétfőn delután temetik a Scalaféle házból a szigeti külvárosi közsírkertbe.

— **A tréfa tragikus vége.** A Billecz-Szarvas-féle párba áldozatának állapota tegnap óta jobbra fordult. Az éjeket Szarvas most már nyugodtan tölti, a minden esetre jó jel. Ma délelőtt conziliumot tartottak fölőtte, melyen dr. Basch ezredorvoson s több katonarorvoson kívül Erreth Lajos dr. főorvos is részt vett, ki Szarvasnak szülei hivatnak meg a konziliumba, melyen konstátáltak, hogy a betegnek *nemesebb belső szervei is megvannak sérülve*, s így betegsége, ha föl is gyógyul, több hónapig fog elhúzódni. Szarvasnak szülein kívül nagybátyja és sógora is Pécsre jöttek a beteg látogatására. E helyen megemlítjük, hogy Szarvas nem kellett előbb figyelmeztetni, hogy mi a kötelesség, hanem a szazadparancsnoknál tett jelentés után önként provokálta ellenfelet.

— **Tavaszi jogász táncestély.** A pécsi jogakadémia polgársága ma tartott közgyűlésen elhatározta, hogy május hó 23-án a nöegyilet helyiségeiben az olvasókör javára táncestélyt rendez.

— **Apró hírek.** *Mező-Kövécsháza* csanád megyei községben Gilvics József vendégöltés és feleségét álarcos rablók kegyetlenül meggyilkolták. — Romániában a singi állami közsébanányokban a bányarobbanás 16 embert öld meg. — Velencében 1894 április 30-án nyílik meg a kiállítás és tart május 24-ig. — A bécsi könyvtárakban levő királyi könyveket (libri regii) a napokban hozták haza Bécsből s már elhelyezték az országos levéltárban. — Az „Olvasd” című hetilapot a budapesti büntető tövénszék lefoglaltatta, mert bejelentett kauciója még nincs teleknyvvel bekebelezve. — Szabó József dr. egye-

temi tanár halálával megüresedett tanszékek előadások megtartására Schmiéd Sándor dr. ny. egyetemi tanárt fogják megbízni. — A pennsylvaniai bányá vidéken zavarások több helyen megújultak. — A magyar munkások feleségei botokkal és kövekkel föltégyervezve megtámadták a Demant-telepet és elűzték onnan a többi munkásokat. — Pozsonyban három hónap-hadnagyot 30–30 napi szabofogságra ítélték mert a tilalom dacára polgári ruhában jelentek meg a „Honvédházak“ című népszimű előadásai.

A csinos nagynéne meg a szép házikisasszony.

Cupi, Lumi és Dákó elváhatatlan három jóbarát. Mindennap késő éjfélig klubáriszoznak a Ribayban, s haza csak akkor mennek, mikor szemek a „*szaját természet*“-től már befelé néznek, s a pinéor uraimék meg őket nézik ki.

— Kedves Dákó — szól Cupi, miközben kis-totta a kártyát — megbocsáss, holnap estére nem jöhettek el. Valami nagynéném érkezik meg valahonnan messzeföldről, fogadnom kell a vasuton.

— Ejnye Cupi! hát aztán itti hagy-nád a kompiánt egy nagynéniért?
— Ahol van mi, most jut eszembe, hogy én sem jöhettek ám — vág közbe Lumi, — engem meg vaselőrá hivat: a házi kisasszony névnapját űli, ott kell lennem.

— No ha már ennyire vagyunk, — keseregő Dákó — hát vigyen benneketek az ördög, nagynéniétekkel meg házi kisasszonyokkal együtt; de aztán holnapután itti legyetek. Majd csak találok én is valami szórakozást. Rajtad a sor Lumi ossz!

A színházban ma lép föl először a kis hamis énekesnő.

Lumi a kertészőt jövet találkozik Cupival.

— Honnan pajtsa?

— A kertészőt jövek, csokrot rendelem — tudod a nagynéném számára, akit ma estére várok. Hallottam, hogy némém esnos, s fiatal; aztán tudod édes barátom „egy kis ámitás, egy kis számítás, meg egy kis huncutság“...

— En is a kertészéhez tartok, annak a házi kisasszonynak veszek csokrot, a kiről tegnap beszéltem. Gyönyörű kis teremtés, égok a vágótló, hogy társaságában töltösem az estét.

— Au revoir!

— Szervusz!

A kis énekesnőnek egy kitűnően sikerült jelenete után lelkesedése tapsol az elragadott közönség. Egyszerre két szép nagy csokrot nyújtanak föl a színpadra. Két fiatal ember a nézőtér két ellenfétes oldalán föltűnően agaskodik s rendkívül zajjal tapsolnak. Ugy látszik, ők küldötték a csokrokat. Mert minden áron magukra akarják vonni a kis szubrett figyelmét.

Ugyanezokor azonban egymás figyelmét is kölcsönösen magukra vonták. Abban a pillanatban a két dühös tapsoló hírtelen leül a helyére s így szűnik a szomszédok vállal segélyéről láthatatlanná válni.

Cupi zavartan konstatálja, hogy az a másik Lumi volt. Lumi is megesküdtött magában, hogy Cupi az ő ellenlábasa. De legbizonyosabb volt abban Dákó, aki onnan hátulról az állóléhről nagyon jól látta, hogy az ő klubárisz-partnerjei azok, akik a nagynéniét alias házikisasszonyt szerencsén mindkettőben abban a kis hamis szemű operett-ördögöskében találják föl.

— Hát így vagyunk? — morogta színpadon.

Előadás után Cupi és Lumi a kirándulni találkoztak. Egyszerre szólították meg egymást:

— Megbocsátás?

— Pajtsa ne haragudjál!

Kezet fogtak s karöltve csosszantak el az első gázlámpáig, ahonnan pompásan végig lehet fixirozni a színházról jövő közönséget.

Már ritkulni kezdett az elvonulók sora, mikor a távol homályból egy világos fölött villan a szemükbe. Az a világos fölött nagyon ismerős. Az ismerősnek látszó fölött mellett elegáns, divatos hölgy lépked, karját a világos fölöttébe fűzve.

— Te, hiszen ez Dákó! — sugja Cupi.

— Te, hiszen az a hölgy... a mi kis primadonnánk! — sugja vissza Lumi.

Az az érdekes pár most a lámpa alá ér. A világos fölött is ismerős ur impertinens mosolyfaló odasugárja alatt a két hűledezőnek:

— Pardon, fiuk, a cousine-om.

És mint valami hidalóg vitte a karján a kis szubrettet, aki után a ruhakassza eselődék két szép nagy esokorral lépdeltek büszkén tekintve a bámoló szeladonokra.

Lucifer.

Színház, irodalom, művészet.

***.* Parasztecsület.** Tegnap esendben és magamba zárkózva kis jubileumot ünnepelem. Korültem a jubileum előzetes kikürtölését, mert könnyen félrelegyarázhatták volna intenciómat, de most, hogy a szerencsekívánatok ugys csak post festa érkeznek hozzám és remélhetőleg el is fognak maradni, most már megírhatom: tegnap este ötvenéveszer élveztem Mascagninak bájos zenéjét, a Cavalleria rusticana fülbemászó és szívhöz szóló dallamait, melyek megkapó részleteikben, tömör rövidségekben illettett teremtőjüket az első zeneszerzők sorába helyezik. Láttam és hallottam az operát annak hazájában, Olaszország kék ege alatt, nagy és kis színházban, még mielőtt megkezdette volna világhódító utját; láttam a magyar és osztrák fővárosok, majd Német- és Franciaország színpadain; sőt még a tengeren túl New-Yorkban és Bostonban is, ahol a hideg angol nyelvre átfordítva sem vesztett a tragédia megkapóságából, a zene perzselő hevéből. Legutóbb az észeki színház-igazgató meghívására az észeki városi színházban is élveztem az opera előadását, de még sehol ily kevés közönség meg nem hallgatta az operát, mint tegnap este; sehol nem profanálta a közönség a zene fonségese voltát az intermezzo alatt folytatott hangos beszélgetés által, mint épen minálunk, sehol ily gyenge kar nem énekelte a tömör karokra egynesen ráutalt dalokat és — sehol nem hiányzott az orchesterből a nélkülözhetetlen hárfakíséret, mint tegnap este a pécsi arénában. A sok Santuzza között, kiket Bellineioi Gemmától kezdve mélyen lefelé hallottam, ének dolgában előkelő helyet foglalt el a tegnap esti Santuzza, Kaposi Józsa kisasszony, mely nevet, dacára annak, hogy igénytelen alak az, aki azt viseli, jó lesz emlékezetben tartani. Az igazai, Istentől megadott tehetség szálal meg e hangban, mely első hallásra megragadja a figyelmet, meghódítja a hallgatót és elárulja, hogy a hanganyag birtokosa nem sokáig gyönyörködteti majd a vidéki városok közönségét. Komáromy Mariska az egyetlen énekesnő, ki a mi arénánk színpadán több hanggal énekelte e szerepet. Kaposi kisasszony sikeréből csak keveset von le, hogy játéka még eszedelges és szerepének drámai erejével nem tudott megbirkózni. Nem bősége, hanem bája

által magaslik ki hangja, mely oly erővel, oly biztonsággal intónál és emelkedik föl a magasba, hogy élvezetet szerez a hallgatónak, mennél tovább hangja. Ily énekesnője nem volt még Somogyinak! Kielegő volt tegnap este N a g y Imre Turidúja is, ki különösen a színpad mögött tisztán, hibátlanul és szép hanggal énekelte a szíliánját. K a s s a i Károly Alfíja nem ért el hatást. Ugy látszik Kassaik hangja csak a mélyebben fekvő énekszerkekre utalja, mert a magasbabb regiszterekben nem igen hallható. F o d o r Ilona kisasszony mint Lola alakra teljesen megfelelt a melegebb égalj tüzese szemű szép olaszos typusnak; de csak a typusnak, mert hangja nem olyan, hogy mint zolonekesnő nagyobb színpadon boldogulhasson. K a l l a i Lujza Lucieját már a mult évről előnyösen ismerjük. A kar jó igyekezet dolgában nem volt fukar, de 7 kardonoknál nem személyesítheti egy olasz falu asszonyait, sem vissza nem adhatja Mascagninak nagy karokra irt dalait.

A „Katonászn“ vigjátékok, melyet az opera előtt adtak s melyet tavaly adtak először a Nemzeti színháznál, Andreasky írta. A szerző a hírlapíróknak e kis darabcskával, melynek szövevénye nagyon valószínűtlen, nem tett jó szolgálatot. Ballag Etel, Kalmár Proskó, Peterdi, Ballo és Szakács e kiesingyöset elég kerekedően és élvezhetően adták elő. — ei.

„Zápor“ cím alatt jelent meg egy igen hangzatos gyors polka a népszínház közkeletű primadonnájától K u r y Károlytól, mely az „Ottthon“ estélyen adatként elő először általános teteség mellett. Megemlítést érdemel azonkívül még a címlap is mely valóban izgalmas kiállításban jelent meg. Ara a szerzeménynek 60 kr és megszerezhető Táborcsy Nándor zeneműkereskedésében Budapesten.

TANÜGY.

— „Politikai tanügyi lap.“ Nemesak hazánkban, de még az egész világon sem volt politikai tanügyi lap. Most már van ez is. A Nemzeti Iskola szerkesztője, Benedek Elek, ki egyuttal a kitiűnő, minden irányban független, szókimondó tanügyi lapnak a tulajdonosa is, most letette a kauciót, hogy a kormány tanügyi politikáját — tisztán politikai szempontból — bírálhassa. Nemesak a tanítóknak és tanároknak válik ez nagy előnyére, de a nemzeti kultúra szempontjából is föltöltő nagy fontosságú dolog, különösen ha, a miben nem is kételkedünk, a szerkesztő a politikai pártok föl emelkedik s pártkérletek nélkül szolgálja a nemzet kultúra érdekeit, a minthogy a nemzeti kultúra ügye nem is lehet pártkérdés.

Egyesületek.

— A Pécsi Dalárda közgyűlése. A Pécsi Dalárda jövő hétfőn, április hó 23-án esti 8 órakor évi rendes közgyűlést tart a belvárosi népiskola II. emeleti zenetermében. Tárty: évi jelentés, számadások előterjesztése, kölcsönvetés megállapítása, tisztújítás.

KÖZGAZDASÁG.

(*) A dunai gőzhajózási. Az utóbbi napokban a dunai gőzhajózási társulatról szánymra kelt hírekkel szemben most már felhivatalos nyilatkozat is történt. Tényleg L u k á c s Béla kereskedelmi miniszter már huzamosabb ideje egy magyar önálló gőzhajózási társulat létesítése érdekében folytat tárgyalásokat és ez irányban úgy ből-, mint külföldi pénzerőkötli kapott ajánlatokat, de az első cs. és kir. szabaddalmozott dunai gőzhajózási társulat is ez irányban határozott javaslatozt tett, ugy, hogy a miniszter már legközelebb azon helyzetben lesz, hogy e rég húzódd ügy-

ben elhatározza magát. Tény, hogy a miniszter olyan hajózási vállalatot fog létesíteni, mely teljesen önálló és független, Budapesten székel, magyar, a kereskedelmi miniszter által helyben hagyandó igazgatósági tagok által kormányoztatik és a magyar haza érdekeit fogja szolgálni. Ezen új vállalat tarifáinak megállapítása is a magyar kormány fenhatóság alá tartozik. A befektetett tőke és a forgalmi eszközök mennyiségétől tétetik függővé az állami segély nagysága. Valószínű, hogy a kereskedelmi miniszter még a jelen ülésszak befejezése előtt törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé az új magyar gőzhajózási társulat ügyében. Ezen közleményből láthatjuk, hogy a dunai gőzhajózási társulat ügyé döntés előtt áll és most már a város tanácsát fogjuk felelőse tenni azért, ha tétlenül nézi, mint dobotnak Pécsnek a dunai gőzhajózási társulathoz pécsi közszénbányával összefert érdekei a nagy politikának áldozatul. Előadhatlan köztársasági a tanácsnak, hogy küldöttségel, még hozzá haladék nélkül, esetleg a kereskedelmi miniszter előtt, mely életpécsre néve a bányatermelés fokozása, pedig a mint a dolgok ma állanak, a termelésnek tetemes esélyének és ezzel sok dolgos kéznek a munkáját való elvonására van kilátás, mi kiszámíthatatlan kárral járna Pécs város életfontartására.

TÁVIRATAINK.

Ugron bizalmatlansági indítványa.

Budapest, április 14. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Az országgyűlés mai ülésén Ugron Gábor a következő indítványt indokolta:

Indítvány. A kormány a nemzet megbízottja és korona tanácsosa. Hivatása a nemzet akaratát érvényesíteni s ahhoz a korona szentesítését megnyerni. Kotelessége a nemzet közérdek és a törvények értelmében kormányozni. A kormány kezdettől fogva elhanyagolta a nemzet és korona között a mit megtehetőesége négy ezretetté hozni letre, bár az ellentét kibebíteni, ellenkezőleg, eddig nem ismert határokat, szokatlan módon kibebítette és kiszélesítette azt. Megadta a nemzet múltja és kezeletle iránt való tisztelet, rendeleti által a nemzettel szembe állította az államot, ennek a nemzet áldozatkészségéből fenartott intézményeit meg ezének hivatalnokait is. Kivétel és helytelen rendeleti tapintatlan intézkedési által, a köteles leközdes helyett, az ellentét kivite a királyi udvarból az egész országba és kijelentette azt az államig élvénnek és elszabványozni, mi által megsértette a nemzetet, a nemzeti orzuletet és történelmet, meghamisította az állami intézmények szellemét, természetét. A nemzeti gyász napjai meggyöztek, hogy a miniszterium sem a nemzet és korona, sem a kormány és nemzet között letre nem hozta az összhangot, hogy nem képes, sekelety tekintélye miatt, már nem is hivatórt, népszertulente és zilaft pártja miatt, az ellentét, mely mutakozott kiegyenlített, s az összközös veszelet, a mit ellenségeink szitanak, amitől a hazafiak félnek, megsemmisít. Ezen okok alapján, hogy a kormány elvegye hibáinak büntetését, hogy a nemzeti élet s alkotmányosság utjából a nehézsége és félreértesek eltalálhatók legyenek, hogy egy népszertu és erős kormány által a nemzet és a korona között a teljes összhang helyreállítsanak, indítványozom: mondja ki a képviselőház, hogy a kormány iránt bizalmatlan nem viseltetik. Budapesten, 1894. évi április hó 14-én. Ugron Gábor s. k.

Ugron bővebben indokolta bizalmatlansági indítványát, kijelenti, hogy oly kormány, mely a Kossuth gyászszal szemben úgy viselkedik, mint a Wekerle kormány, bizalommal nem viseltethetik.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány működé-

séből mindenki alkothat magának ítéletet és ezért fölösleges védekeznie. „Ugron Gáborral szemben annál kevésbé akarok polemizálni, mert Ugron nem látszik tisztában lenni az alkotmányos kormány kötelességeivel, mert mi a korona végrehajto hatalmának képviselői vagyunk, (vilharos ellentmondás balról, helyeslés jobbról) és a népképviselét tényezőinek ellenőrzése alá vagyunk helyezve. (Hosszantartó zaj.) Én minden időben a népképviselét élvénnek alapján állottam és állok ma is, de ily indítványval szemben nem engedhetem meg, hogy a koronát úgy állítsák oda, mintha az egyszerű szimbolum volna.

Wekerle ezután vázolja azon szempontokat, melyek a kormányt a Kossuth gyász alkalmával vezérelték. „A kormány, nehéz volt a földada,” ily folytatja Wekerle, „mert előre tudta, hogy a mit tenni fog egynek kevés, másnak pedig sok lesz. Történelmünk oly nagy alakjával állottunk szemben, ki elővülhetlen érdemeket szerzett ugyan magának Magyarországon körül, de a ki ellentétbe állította magát a törvényes renddel. Kegyeltünk ki kellett fejezünk Kossuthnak szerzett érdemeinek elismerését, de nem lehetett megengednünk, hogy kéteyleket üdészünk föl a törvényes állapotok tiszteletre iránt. Tőlünk, mint az alkotmányos kormányt azt követelik, hogy a közérzuletnek ne szegélyünk ellen. A kormány a legnagyobb ösztinsséggel járt el, és a kormányt csak az ország igaz érdekei vezették. (Helyeslés jobbról, zaj balról.) Nagy gyengeség lett volna tőlünk, ha csak sentimentalismus által vezéreltettük volna magunkat. A jelen és a mit ellentétének kiegyenlítése nem lehet a gyakorlati politika célja, legfőljebb a történelem vagy az érzelmeik. A ki a gyakorlati téren ezen ellentéteket kiegyenliteni akarja az lehetetlenre törekszik. Ez okból kérem a t. házat, hogy Ugron indítványát ne tüzze a napirendre. (Élénk helyeslés jobbról, nagy zaj balról.)

Rohonczy Géza helyreigazító szava után Ugron válaszolt, majd Wekerle duplikázott, mire név szerinti szavazás következett.

Ugron Gábornak fönt közölt indítványának napirendre tüzését 218 szavazattal 114 ellenében, tehát 104 szótöbbséggel elvetették. Távol volt 120 képviselő.

A szavazás után.

Budapest, április 14. (A „Pécsi Újság” tudósítójának távirata.) Az egész sajtó még ma is, mikor Ugron fura indítványának indokolásáról van szó, kijelenti, hogy a kormányt nemcsak megbuktatni, de még magasztos reformulatában akadályozni sem szabad. Miután az egész nemzet és a képviselőtestület ily világosan nyilatkozott, alig szenved kétséget, hogy a képviselőház ma

nagy többséggel el fogja vetni Ugron indítványának napirendre való tüzését, pedig csak a szabadelvi párt és Szapáry Gyula gróf fog negyed vagy ötödmagával ellene szavazni.

Apponyi gróf azon furcsa kibuvót gondolta ki, hogy hisz csak a napirendre való kitzzésről van szó és ha napirendre kitzzik, akkor ellene fog szavazni, persze jól-tudva, hogy ugy sem kerül rá a sor. Ernszt Kelemen dacára annak, hogy a nemzeti pártköz intezett kérdő levelére Apponyi kijelentette, hogy nem kell a pártból kilépnie, ha ellene is szavazott a hirdetté vált Szilágyi ellen irányuló bizalmatlansági indítvány, nem jár többé a párt körbe, miután Apponyi tegnappól hangosan kifakadt a szavazás előtt, hogy a ki bizalmat szavaz Szilágyinak, vonja le a konsequenciákat.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktözsden.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)	
Április 14.	Pénbz. árf. o. e.
1. Magyar aranyjaredek 4%	118.—
2. Magyar koronajaredek 4%	95.—
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.50
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 1/2%	102.—
5. Magyar. kel. vasut. áll. kötv. 1876-ból	123.—
6. Magyar. földterem. kötvény 4%	95.50
7. Italmérsi jog megváltsi kötvény	100.25
8. Horvát-szlavon földterem. kötvény	98.—
9. Magyar. nyemeresorszogy kölcsön	152.50
10. Tiszazab. és szegedi sorjegykölcsön	144.—
11. Osztrák jaredek papírban	98.50
12. Osztrák jaredek ezüstben	98.25
13. Osztrák jaredek aranyban	119.25
14. Osztrák koronajaredek 4%	—
15. 1860. évi osztrák államsorszogy	145.50
16. Osztrák-magyar bankrészevény	10.00
17. Magyar hitelbank-részevény	422.26
18. Osztrák hitelintézeti részevény	356.—
19. Osztr. magyar. államvasuti részevény	340.—
20. 20 frank arany (Nedelendorf)	9.92
21. Német birodalmi márká	61.15
22. Londoni vista	124.90
23. Párisi vista	49.65
24. 20 márkás arany	12.24

Időjelzés: Száraz, meleg, zivatar.

PÉCSI SZINKOR.

Holnap, vasárnap, április 15-én

Felhő Klári.

Eredeti énekes népszimű 3 fől. Irta Rátkay L.

Személyek:

Özvegy Aba György	Sághnyé Anna
Aba András, fia	Peterdi
Felhő Klári	Kezdi Juliska.
Felhő Katica	Polgárné
Fátyol Ferkó molnárlegény	Kassay K.
Tenger Adám, ceimester	Dezseri
Balint, fia	Vegh I.
Csik Vendel, szabómester	Vegh I.
Istók, fia	Polgár.
Viola Eva	Szilágyi Berta
Rokkáné, Tenger gazdasszonya	Bodroginé.
Gergő, keresztfia	Sz. Nagy Imre.
Szita Pista	Szakács
Tomján János, esperes	Rónay Gyula
Turkák Mate	Veres

Kedzete fél 8 óraker.

Hétfő, április 16-án

A bubos paucsirta.

Szimű dalokkal 4 főlvsónban. Irta Wildenbruch Ernő. Fordította: Fáy J. Bela.

Személyek:

Langenthalm Ágost, papírgyáros	Peterdi Sándor
Hernann, mestohabócsce	Balla
Julianna, unokatevőrcé	Szilágyi Berta
Schmalenbachné, gyári munkás	özvegy
Léni, leánya	Bodroginé
Schmalenbach Alé	Kalmár Piroksa
Hefel Pál	Föllnus.
	Szakács

Felölös szerkesztő és lapkiadósnok:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első csász. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Homlokzat - festék - gyár

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III., Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, az összes **vasut. ipar. bánya** és **hámortársulatok** építkezési vállalatok, **vállalkozók** és **épitőmesterok**, valamint gyártalajdonosok **szállítója**. Ezeket a festéket épületek befestésére használják, belőlük 40-féle különböző szín van, kilójuk 16 krtól fölfelé, **mészben oldható**, teljesen hasonló az olaj-mázoláshoz. **Mintalapokkal és használati utasítással ingyen és bérmentve szolgálok.**

4851

Stiller József

Stiller József ca. és kir. szab. jégsszokrények gyára Bpsten

Budapest.

Gyár és iroda:

N.-diófa-u. 13. sz.

ajánlja elismert, törv. védett, legjobb szerkezetű és kitüntetett **hűtőszelvények, sör, víz, vaj, nyers hús hűtőszelvénye, ételhűtőket** hazi szükségletre, fagyaltáruszkeleket és fagyaltáruszkeleket, bormérés-berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgő-csapokat.

Képes árjegyzékek ingyen.

Uj burgonya

kilója 16 kr

naponta friss, továbbá Carfiol és cukorborsó kapható

MARKUSZ SIMON

fűszerkereskedésében Pécsent, az Irgalmasok temploma

4884

mellett.

Férfi öltönyök

minden idényre, **a legújabb divat szerint**
4888.

4 frt havi részlet fizetésre

mérték szerint készítettnek

Löwy Miksa

divatáru és férfiruha-szövet kereskedőnél

Király-utca 15.

Legelegánsabb ujdonságok!

A tavaszi és nyári idényre menyeeskék és leányok számára kalapok

párisi és bécsi minták szerint

a legizlésesebb diszszel, a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb kivitelben, kaphatók továbbá a kalapdiszítéshez szükséges mindennemű cikkek a legjutányosabb áron

STERN BERTA

divatárusnőnél

Pécs, Bazárépület, az udvarban. Bejárat a Király-utca és a Széchényi-téren.

Ugyanitt kalapok diszítésre és átalakításra elfogadtatnak.

Valódi

szegedi paprika!!

Tisztelt háziasszony!

Ha igazán **finom, pikáns** és **jóízű** gulyást akar készíteni, próbálja a **valódi**

Pártos paprikát

használni. 4873

Paprikám saját felügyeletem alatt a legnemesebb hüvelyekből természetetik, minőségre nézve **enyhe, pikáns ízű és zamatos** és az ételeket szép pirosra festi; feltétlenül a legfinomabb, mit ezen téren elő lehet állítani. Egy kiló ára 1 frt 20 kr. Sztéküldés 2, 3 és 5 kilós póstaszakokban utánvét mellett. 5 kilót bérmentve küldök.

PÁRTOS NÁNDOR paprika-termelő
Szegeden.

Shállodások és vendéglősöknek kedvezményárak.

„Ne a lábhoz menj, hanem a fejhez“
mondja egy régi közmondás.

Joggal vonatkoztathatom ezt az én üzletemre, mert csak így nagy üzlet, mint az enyém, képes nyújtani készpénz vásárlásai után óriási áru-készletet és egyéb előnyöket, keves költséget, melyek végső következtetésben a vevőknek javára szolgálnak.

**Gyönyörű minták magánvevőknek
ingyen és franco.**

Gazdag tartalma **mintakönyvek**, melyek páratlanok, **szabóknak** bérmentetlenül.

✦ **Ruhaszövetek** ✦

Peruvien és dosking a klérus számára, szabályszerű egyenruha-szövetek hivatalnokoknak, veteránoknak, tisztóknak, tornászoknak, uralági alkalmazottaknak, posztó **billárd-** és **játszóasztalokra, kooslat-huzatok, loden és viznádus szövetek vadász-ruhákra, mosószövetek, utazó plaidok,**

4 fítl 14 fítlig.
Értékes, jó, tartós, tiszta gyapot posztószöveteket és nem olcsó **röngyöket**, melyek a fonalat sem állják, ajánl

Stikarofszky János

Brünn (Osztrák-Manchester)

Legnagyobb gyári posztóraktár 1/2 millió forint értékben.

— Szállítás csak utánvét mellett. —

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven. 7472

Vendéglő átvétel és megnyitás!

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

„NÁDOR“ szálloda

éttermét és sörcsarnokát átvettem és teljesen újonnan berendeztem.

Izletes jó ételek és friss pilseni sör egész napon át kapható.

Továbbá bátorodom felfelemlíteni, hogy a szálloda szobáit is a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedez

Berger Adolf

bérlő.

Apróságok a nagy szavazásról.

Budapest, április 13.

F-y. 224 szavazat 112-vel szemben, tehát 112 szavazattöbbség névszerinti szavazás mellett, akkor, mikor a kormány iránti bizalmi szavazatról van szó, még pedig oly körülmények között, a minők egy hamar nem merülhetnek fel újra, t. i. mikor a horvátok nem is szavazhatnak. Ez a csótörtök nap tulajdonképeni nagy jelentősége; bár a nap dicsősége, történelmi kimagasló ereje, melyhez fogható csak 1848. év első felében kereshetünk, abban található, hogy a képviselőház a szabadelvű reformok főbb részletét, a kötelező polgári házasságot olyan többséggel szavazta meg, minőt ezen képviselőház politikai kérdésben meg soha, de soha nem mutatott fel, t. i. 175 szavazattöbbséggel, akkor, mikor a képviselőház csak 25 tagja volt távol, tehát tényleg a 413 képviselőből az elnökök kívül 388 képviselő le is szavazott. Oly jelenség ez, a minőt a magyar képviselőház még sohasem tapasztalt, mert a vedelő vitánál távol volt 58 képviselő, mikor szavazásra került a dolog és a 70-es, valamint a 80-as években, a mikor is a kiegyezés fontos kérdése került napi rendre és Tiszta Kálmán példás vezér egyenlősége mellett összetorolozták az egész házat, szintén 43 képviselő volt távol.

Ha Magyarországot már eddig is úgy tekintették az egész művelt világon, mint a szabadelvűség biztos révét, most ékesen megmutatta, hogy a magyar nemzet méltó arra a helyre, melyet betölt a művelt országok sorában és hogy nemcsak kettő fele, hanem mostantól fogva nyugat felé is oriasz nagy hivatása van, mert ezt a szavazást nem fogják kicsinyelhetni a reakció és a sötétség bujkáló előharcosa; számolnók kell Magyarországot szabadelvű és diadalmal közelményével, a mely meghódítja a külföldet is.

Nagy meglepetés volt észlelhető különben baráton és ellenségben egyaránt olyan, minőt ezen haz a 48-as években sem látott. Tudták, érezték, hogy meg van a nagy többség, az önzetes többség, a mely ihlettel, örömmel, a jövőbe helyezett bizalommal és azon tudattal járult a törvényjavaslat megszavazásához, hogy ezzel Magyarország jövőjét szilárdítja meg, de, hogy ezen éppen nem kellemes napok után, minők az utolsók voltak, ily elemi erővel törjön ki a lelkesülttség, a szabadelvű eszmék ily feltétlen uralmat fognak, követelni és félre fogja lökni egy legyintéssel a sötétség meg oly mérges harcosait az, azt tényleg tán senkinek hitte, senki sem remélte, de senki sem is tartott tőle.

Látni kellett azt az összezugorodást, azt az összeesést, azt az eltörpülést, a mely azt az ellenzék seregét, Apponyi-vel és Ugronnal az élen. Szapáry ugyan nem sokat számított, mert ő még azt sem tudta fel fogni, hogy minőt rettenetes vereséget szenvedett. Ő csak úgy mosolygott most, mint midőn még miniszter-elnök volt, s csak azon bámúlt, hogy mindazon urak, kik négy szem közt néha-néha úgy kedveskedtek neki, még egy Nákó Kálmán gróf, egy Károlyi Pista gróf is igen szavazták arra a rettenetes javaslatra.

Valóságos zerrüssá zsurugodott össze az a 106 képviselő, mikor vége volt a szavazásnak. Szégyenlették magukat, hogy ehhez a kisebbséghez tartoztak, ahhoz a a névjegyzékhez, a mely évtizedeken keresztül valóságos szégyenfolttá lesz a magyar közügynek s alighanem biztos utelvéle annak, hogy többé új választásoknál bele sem kerülnek a házba.

Mi is idézte elő ezt a rendkívüli nagy eredményt? Valóban távolról sem a kormányoknak okos gondoskodása, a törvény

szövegének pártatlan szabotossága, a miniszterium tagjainak Kossuth Lajos óta nem tapasztalt ekészülése és érveiknek gazdagsága; maga az eszme, maga az ügy volt az, a mely annyira lelkesített, fellángolt, annyira emelően hatott a lelkelettre, mert azt sugta minden magyar ember szívébe: Ez a pillanat, a midőn meg kell szabadulni az idegen befolyástól, és a mikor a magyar állameszme ily fenséges diadalt; mert sokkal többről van és volt szó, mint a polgári házasságról, ezt érezte mindenki; arról volt szó, hogy a magyar szabadság, a magyar államiság fenntartása, a gondolkodás és lelkiismeret szabadsága, a vérel kivivott jogegyenlőség, és a nagy, szabad eszmék biztonságá forog kockán. Ez nem volt kormánykérdés, ez magyar nemzeti kérdés volt, s a javaslatok eljettése vagy azoknak csak kis többséggel való megszavazása épen magát a magyarságot, a magyar államiságot.

Oly beszédet, mint Szilágyi csak két ember tudott e szabadban a hallgatóságokk eszével és szívvel egyidejűleg meggetetni: Kossuth Lajos és Deák Ferenc. Ez oly beszéd, a melyből valamit elvinni, azt megrovidítani valóságos bűn volna. Pedig szegény Szilágyi Dezső milyen kinban volt! Napok óta örökös fájdalomai vannak. Homlokának egyik része irtozatosan lüktet már három napja; laza majd nem 39 fokra jut és egy nagy daganat az egyik arcfelén roppant fájdalmakat okozott úgy, hogy egész éjszaka burogatást kellett alkalmaznia és Apponyi gróf beszédét sem volt ideje nyugodtan elolvasni. Hangja is, eleinte mintegy fakó volt, hogy háta megett nem is hallották ezt a különben zengetes tenor-beszédet, de később úgy belemelegedett, annyira elfeledte testi fájdalmait, annyira fellelkészült eszméinek és gondolatainak igazságát és nagyságát, hogy a két óráig igénybe vett beszédének második felében dörgő szavával és mondatainak mintegy vésoelő kifragrott tömbjével a helyeslőt valóságos tombolással emelte.

Pedig úgy kerülte a személyes támadásokat, olyan mérsékelt volt, annyira csakis az ervek hatalmával, a megtámadhatatlan okoskodás pallosával igyekezett győzni és meggyőzni, hogy még Apponyi grófnak sem igen volt alkalm a személyes kérdésben felszólalni; csak egyetenyeg meggyőzéssre szorítottok s az is vajmi silányan ütött ki részére, mert azzal csak Szilágyinak adott alkalmat arra, hogy meg inkább megvilágítsa Apponyi tévedéseit.

Az e helyen hettekel ezelőtt felemelt okoskodást, hogy Apponyi és társai csak azt kívánják, akarva vagy akaratlanul, hogy az állam felülén fogja a polgárt és vigye oda a paphoz, mert a pap másként attól fél, hogy elveszti befolyását a polgárra, Szilágyi Dezső az ekészülés legfenyesebb módszerével és a guny legfinomabb fegyverével tudta kihegyezni; mikor pedig Szilágyi annak bizonyításába kezdett bele, hogy a nagyobb lelkiismereti kényszer éppen Apponyi gróf indítványára eredményt, mert Ugron, látszólag legalább, az elhatározás szabadságát engedi meg, az egész házon a meggyőzőetnek és a moraja tutóit végig, a mely éppen a gyakorlati egyén előtt oly ismeretes és lelket megrázó.

Elképzelhetni most már e beszéd hatását, ha tudjuk, hogy ezt az okoskodást meg avval fokozta, hogy bebizonyította Ugronnak a fakultatív polgári házasságra vonatkozó indítványának azt a látszólagos hihetetlen eredményét, hogy ez a legkevesebb szabadelvű és a legnagyobb lelkiismereti kényszer magában foglaló; mert a fakultatív házasság mellett az, a ki egyszer államilag, vagy polgárilag egybekel, többé nem is mehet a paphoz, tehát kitagadja vallását s a vallás kitagadja őt, ha pedig a paphoz megy, akkor ellentétbe jön az igazságával, hogy az állammal jussa, a polgári következményekkel járó zserződés

megkötése, miután el nem képzelhető s tényleg sehol a világon nincs is, hogy az ember fakultatív polgári házasság mellett a polgári hatóságához meg a paphoz is elmenjen.

Csáky gróf rövid felszólalása után következett azután a szavazás, a minőhöz hasonló az e ház még nem látott. Együtt maradtak mint a képviselők kivétel nélkül, pedig névszerinti szavazás volt, a mely elart egy óráig. A legtöbb képviselő előtt ott fektűt a képviselőket betűsoros névjegyzéke, mindenki lázasan jégzett bár leg-többje már az első száz képviselő nevének felolvasása után abbarhagyta, miután már ott kitűnt, hogy minő nagy a majoritás, de azért jégzették hiven és lelkiismeretesen mert nem volt az a képviselője Magyarországnak, kinek legalább 20 sőt 50 oldalról is nem lett volna sürgős s lelkiismeretes megbízása, hogy a szavazás után azonnal kűtőn a táviratot az eredményről mert tényleg Kossuth Lajos halála után sem volt táviról annyira ellepve a központi táviradivaltat, mint ma a szavazás után.

A szavazás részletei valóban megérdemlik a szorgos leírást, bár bajos azt e hasákok szeretőbe beleszorítani. Ga j a r i Odón, a csak iment megválasztott új képviselő volt az a szerencsés ember, a ki a javaslatra előnek adhatta be szavaztat, miután a betű kisorsolásánál, a mely szokásos a képviselőházban a névszerinti szavazásoknál, a g betűt lett kihuzva s ő e betűsorban az első. Fogadták is lelkes eljenzéssel és tapsal. Az első 8 szavazat mind a javaslat mellett szólt, csak Győrffy Gyula és Gyűrky Ábrahám gróf voltak azok a szomorú vitézek, a kik először nem-mel szavaztak. Tüntető tapssal s a lelkesedésnek kitörő hangjaival fogadta a haz először is mindjárt Horváth Gyula után Horváth Lajos jégzőt szavaztat. Károlyi Sándor gróf oly halkán mondta el a nem-met, hogy isméltve kérdezni kellett, vajjon mit mondott, mintha az egész ház nem tudta volna, hogy mikép szavazott. Oriási zúgás kezdődött Meszlényi Lajos szavazatánál, mikor a nem-met harsányan kijette, az egész ház elkűitotta magát: „A kedves rokon! Mikor Szilágyi Dezső igen szavaztatval járul a javaslat elfogadásához, egy idefenn nemzeti párti elkűitotta magát: Igazán? Erre ébredt fel csak a szabadelvű part, hogy tulajdonképen ki is szavazott most, és több percig tartó eljenzéssel és tapsal adta meg választ arra a furcsa s mondhatni nagyon rövidesű megjégzésre. Teleszky István szavaztat is megjenzetett s mikor később Wekerle igennel szavaztat a zajos eljenzékek és tapsok hatalmasan megjűitak. Megtapsolta a többség még Károlyi Istvánnak igen szavaztatát is azon Károlyi Istvánnak, a ki, mellesleg megjégyezve, még ma sem lépett ki formailag a szabadelvű párt köréből, mi az ellenzék avval mulatott, hogy egyrészt Szapáry Gyula grófnak, de különben Pécly Tamásnak ellenző szavaztatát megjenzeték, az igaz nagyon gyéren és vékonyan.

Valóságos fűntetés s lélekemelő jelenet volt, mely bátran a 48-as idők legmagasztosabb perceihez számítható, mikor az öreg Dániel Pál, ki több mint egy év óta nem járhat a házba, mert az ágját őrizni kénytelen, bevittette magát a terembe s messze hallható hangjával elmondta igenét. A szavazást több percig meg kellett akasztani, oly nagy volt az eljenzés, tetszés és zaj, valamint a képviselők odatűdülése, hogy Dániel Pállal kezelt fogzanak s üdvözöljék, azon Dániel Pált, ki 48-óta az igaz szabadelvűség hű bajnoka és hive, Deák Ferenc egy tudavélőleg legbensőbb barátja, a ki ilyenkor is bejött tanúságot teendő a szabadelvűségért, a mikor szavazatára csak-ugyan egybeként nem volt szükség. Minő törpe, minő neveltség, minő alantas volt ezzel szemben a mindjárt utána következő szavazata annak a második Pálnak, a kit Draculicusként hívnak s a ki fálsett hango

elkeltette mintegy dicsekedve, „nem“ szót, persze rácz léte azt hitte, hogy valami nagy dolgot cselekszik, ha a magyaroknak meg nem szavazza az állameszmetek ezt az új diadálját. Megéjenezte a ház Ernuszt Kelemennek igenő szavazatát, a Guillerit is. S mindezekkel szemben ott áll Apponyi gróf Szapary gróffal, a kik úgy látszik, még utólag sem tanulták meg azt, a mit idegen országban serdülő korukban nem tanulhattak meg magyar falusi iskolákban. Ha Apponyi Albert gróf körül néz csak egy csipetnyi itéleté van, el kell hogy szegyeje magát, hogy minő társaságba is keveredik. A szabadelvűpártnak leszávozott épen 200 tagja. Sajátságos véletlen, hogy az összes igenő szavazatok közt épen Wekerle Sándor volt a kétszázadik. 81 ellenzaki ember is szavazott a szabadelvűpárttal. Nem szavazhattak a szabadelvű párt részéről, mert súlyosan betegek: Perényi Péter báró, Baranyi Odón és Balcz Miklós báró, azokivül elodázhatalan teendők következtében távol voltak a szabadelvű párt részéről Antal Gyula, Bóbulá János, Kende Mihály, Probstner Arthur és Tisza Lajos gróf. Volt a mai szavazásnak két nagyon nagyon csunya, a magyar képviselőházban eddig példátlan részlete. Az első, a melyet nem lehet eléggé stigmatizálni és elítélni, hogy Bathányi Tivadar gróf elég merész volt a szavazás megkezdése előtt odakiált: Hogy lehet itt szavazni, mikor jelen vannak a horvátok is?

Ilyen ripókséget nem hallottunk még soha a magyar képviselőházban. Mintha a horvát képviselőket még az sem állana jogukban, hogy jelen lehessenek, ha nincs is szavazatuk. Meg is jegyezte mindjárt az egyik horvát képviselő, hogy micsoda halatlan merészesség az ilyen megjegyzés; hisz jól tudják, hogy mikor szavazhatnak és mikor nem.

Véletlenül Bathányi Tivadar gróffal esett meg a második incidens is. Ugy látszik az illető tudta, hogy ezt Bathányi gróffal meg lehet tenni; mikor t. i. a bizalmi kérdéssel szavazásánál Bathányi Tivadar gróf nevet olvasta fel a jegyző, valaki hangosan elkeltette magát: „igen“ és erre a képviselőház számos tagja hangosan kérdezte: „Hol van? Lássuk!“ erre még egyszer felhangzott az „igen“ szó. De kétség-telenül leplezte, mert nem lehetett észrevenni, hogy ki követte el ezt a halatlant, mondhatsz a büntetőtörvénykönyvébe írtakozó dolgot, miért is újból kiáltottak: „Lássuk Bathányit!“ Bathányi tényleg nem volt jelen a házban s Miklós Gyula odakiáltott: „Ki az a család!“ de bezeg senki sem jelentkezett és Bathányit be kellett venni a távol levők közé.

A helyzet jellemzésére legyen még felémítve az a furcsa tény, hogy a szabadelvű pártból kiléptettek közül kettelen, nevezetesen Sztáray gróf és Sipky egyáltalán nem is szavaztak. Hogy ezek miért léptek ki a pártból, azt bajos megállapítani. A kiléptettek közül különben ma többen egész határozottan kijelentették, sőt Podmaniczky bárót is úgyben fel is kérték, hogy még a törvényjavaslat részletes tárgyalása alatt visszalépnek a szabadelvű pártba.

Nagy igaztalanági volna ez alkalommal még nem emlékezni Perczel Béni képviselőházi jegyzőről, a kinek rendkívül érdeme az, hogy a párt tagjai olyan pontosan megjelentek a szavazásra, és a kinek önzetlen, bámulatos buzgalma mintegy növelte a párt tagjainak lelkesedését és összehozta.

Miért nem megy a pécsi dalárda Fiuméba?

Ezen czím alatt jelent meg a „Debreczeni Ellenőr“ f. évi 72. számában „Gyengénszürő“ aláírással egy czikk, mely válasz akar lenni a „Pécsi Ujság“ f. évi 58. számában fenti czím alatt „Intimus“ aláírással megjelent közleményre, s ha nem is szólnának egy szót sem, mi „Gyengénszürő“ ur czikkében „Intimus“ urat kellőleg megleckéztetné közleményének egynémely kitételeiért, mert hisz azt a pécsi dalárda egyáltalán magáévá nem tette s nem is teheti. Ámde minthogy „Gyengénszürő“ ur is ugy tesz, mint — hogy saját szavai idezzem — „a sanda mészáros“, t. i. Intimusra czélez és egy nagyot üt a pécsi dalárdára, azt akarja a sárba rántani s megleckéztetni, — én mint e testületnek egy szerény tagja, nem rakhatom zsebre „Gyengénszürő“ urnak felénk hajított sárgolyóit, s bár azon ténre, melyre magát „Gyengénszürő“ ur a gyűlölet heve által ragadtatni engedé, őt követni művelt ember létemre sem képes, sem hajlandó nem vagyok: megtámadott dalárdánk reputációja érdekében, s a közölt insinuitiók lerontásául, teljes tárgyilagossággal válaszolok, de egyedül csak azon támadásokra, melyek a dalárda ellen irányozták, a többi az „Intimus“ dolga, kinek közleményét, mint már fennebb mondtam, a dalárda magáévá nem tette soha.

„Intimus“ czikkéből értesülvén „Gyengénszürő“ a pécsi közönség bizonyos fokú közönyéről, nagy bölcsen kitalálja, miszerint ennek egyedüli oka: hogy a dalárda csupa fizetett énekesből áll, s így annak győzelme fölött a közönség nem örülhet s nem is csodálkozik; megrója egyuttal a központi kormányzatot, hogy ily testületet versenyre bocsájt.

Mindezekre ugyan egész egyszerűen azt mondhattam, hogy „Gyengénszürő“ ur tudva valótlan állít, nagyobb bizonyosság okáért azonban közlöm az eddigi versenyek alkalmával közreműködött egyetemi tagok jegyzékét, kitüntetésével azok polgári állásának, hűen, a valónak megfelelőleg, ugy, mint az annak idején a központi választmányhoz mindenkor bejelentve lett.

I. 1868. évben a debreczeni versenyben részt vettek: Hoffer Károly karénes mint karnagy, Buzagics Béla szabó, Dulcz István szitakötő, Heindhoffer József szappanos, Horváth Antal tanító, Kozáry József könyvkötő, Linczab Henrik hivatalnok, Perneinst Ottó karénes, Reberics Imre néptanító, Schneider István néptanító, Szigriszt József óvodatulajdonos, Sziklay Gusztáv ügynök, Thaller Gusztáv állatorvos, Zsák Hugó, mérnök. — Nos hát „Gyengénszürő“ ur, hol van itt az a sereg fizetett

karénes, ügyebár csak kettő van; de azt is tetszik látni, hogy ott iparos is van köztük, daczára annak, hogy azt hívé, miként ilyen a pécsi dalárdában nem is létezik. De menjünk tovább.

II. Az 1872-i nagyváradi versenyen részt vettek: Wachauer Károly karnagy, székesegyházi orgonász, Buzagics Béla szabó, Dulcz István szitász, Egerszeghy Kálmán pénzügyi számtiszt, Hauser János vasuti tiszt, Herczenberger J. táncztanító, Hillebrand Ferenc bádogos, Hoffer Károly karénes, Horváth Antal tanító, Jilly Alajos joggyakornok, Károly Ignác kaplán, Neumann Antal vasuti tiszt, Perneinst Ottó karénes, Reberics Imre tanító, Scharl Gusztáv irnok, Schneider István tanító, Szigriszt József óvodatulajdonos, Thaller Gusztáv állatorvos, Weber Károly joggyakornok, Winkle Gyula könyvelő. — Tehát a karnagyon kívül csak két karénes.

III. Az 1874-i kolosvári versenyen résztvettek: Wachauer K. karnagy, székesegyházi orgonász, Buzagics B. szabó, Czury József zongoratanár, Dulcz J. szitász, Egerszeghy K. számtiszt, Hauser J. vasuti tiszt, Herczenberger J. táncztanító, Hillebrand F. bádogos, Hoffer K. karénes, Horváth A. tanító, Jilly A. rendőrkapitány, Neumann A. vasuti tiszt, Perneinst Ottó karénes, Reberics J. tanító, Szigriszt J. óvodatulajdonos, Schneider István tanító, Thaller Gusztáv állatorvos, Véber K. joggyakornok, Winkle Gyula könyvelő. Ismét csak két karénes.

IV. Az 1892-i debreczeni versenyen részt vettek: Rzsimek Venczel, székesegyházi zenész, Buzagics H. szabó, Czury J. zongoratanár, Dória Károly karénes, Egerszeghy K. p. ü. számtiszt, Egerszeghy Mihály vasuti tiszt, Főtövös Gusztáv megyei irnok, Fögler Hubert vasuti tiszt, Herczenberger J. táncztanító, Hillebrand F. bádogos, Hirtli József irnok, Hoffer K. karénes, Jilly Alajos arvaszki ülnök, Mihálovics A. tanító, Reberics I. tanító, Repich V. tanító, Simacsek A. zongoratanító, Szelmann Győző tanító, Szigriszt J. óvodatulajdonos, Valentin Róbert könyvkereskedő, Baross Kálmán aljegyző. — Ismét csak két karénes.

V. Az 1884-i miskolci versenyen részt vettek: Wachauer K. karnagy-orgonász, Angyal P. tsvzéki bírő, Baross K. aljegyző, Czury J. zongoratanár, Egerszeghy K. számtiszt, Egerszeghy Mihály vasuti tiszt, Eötövös G. megyei irnok. Erst A. karénes, Herczenberger J. táncztanító, Hillebrand F. bádogos, Hoffer K. karénes, Horváth A. tanító, Jilly A. városi tanácsos, Katics J. hivatalnok, Krausz J. pénzügyi titkár, Mihálovics A., Reberics J., Repich V. tanító, Simacsek A. zongoratanító, Skolnik G., Szelmann Gy. tanító, Szu-

csics K. ügyvéd, Visy Pál tszéki jegyző. — Ismét két karénekes.

VI. Az 1891-i budapesti versenynél közreműködtek: Czury J. zongoratanító, külvárosi orgonás, Egerszeghy K. számtiszt, Eötvös G. megyei tollnok, Herczenberger J. táncztanító, Hillebrand F. bádogos, Hoffer K. karénekes, Jilly A. ügyvéd, Mihálovics A., Reberics J., Repich V., Skolnik G. tanítók, Ágh T. tanár, Szigrist F. kereskedő, Steiner B. betűszedő, Martinek F. festő, Haksch L. lapszerkesztő, Eckhard A. képezdei zenetanító, Kiss J. tanár, Szellmann Gy. tanító, Németh B. ügyvéd, Imre J. szab, Bész J., Girardy R., Reberics J. ifj. joghallgatók, Vész Albert hivatalnok. Itt meg csak egyetlenegy karénekes volt köztünk.

Ime tehát, itt vannak a megdönthetetlen statisztikai adatok, épülhet rajtuk „Gyöngérszűrő“ ur s azt hiszem, hogy ezek figyelmes áttekintése után — ha képes tárgyilagosan s indulatosság nélkül gondolkodni — véleménye alaposan meg fog változni. Kíváncsiak volnánk a többi egyetlek statisztikájára is, mert az meggyőződöttene mindenkit arról, hogy, mint a többi, úgy a pécsi dalárda is csak a legkülönbözőbb elemekből áll, annak se hull a manna az égből, az ő működő tagjai közt is igen sok van olyan, kinek „a nagypapa sem látott kottát“ s mégis ily elemekkel hatszor versenyre lépve, ötször nyerte el az első és egyszer a második díjat! Kitűnik tehát a fenti adatokból, mennyire valótlan az az állítás, hogy jobbára fizetett templom-énekesek, mert csak kettő volt, ennél több soha s ezeket sem a dalárda fizette, hanem hivatásszerű foglalkozásukért huzzák a székesegyháznál rendszeres illetményeiket, a dalárdának pedig csak évi tagjai voltak, mint bárki más és azért, hogy a templomi karnál voltak alkalmazva, a dalárdából őket kizárni egyáltalán nem lehetett, a mint hogy azt más egyetlek sem tették soha; nagyon sajtít tehát a pécsi közönségre kimondott indolenciának ebből való következtetése. A mi dalárdánknak is csak egy kellett vesződnie, mint más egyetleknek, csakhogy szorgalom és kitartás mindent legyőz! Egyébként hogy közönségünk mennyire tudott mindenkor lelkesülni győzelmes visszatérő dalárdájáért, azt megmutatta minden alkalommal, midőn a hazatérőket küldöttségekkel fogadta s valóságos diadalmenettel kíserte a városba és babékoszorúkkal jutalmazta meg.

Azt, hogy a pécsi dalárda maga sincs meglegedve a maga sikereivel, egyáltalán nem értem, honnan szedte a debreceni cikkrő, hisz erről még „Intimus“ sem ír; hát lehetséges volna a fennebb vázoltnál még nagyobb sikert is kivívni? azt hiszem, aligha; no de ha igaz is volna fennebbi állítás, úgy az legfeljebb a dalárda önéretetere enged következ-

tetni, hogy t. i. tudatában van annak, miként dolgait jobban végezni nem lehet s még sem méltányoltatik oly fokban, hogy annál jobban ne lehetne.

Ezek után „Gyengérszűrő“ úr Intimus sorai közül kiolvasni vélve azon nagyon téves hiedelmet, hogy a pécsi dalárda a pécsi közönségnek nem kedvezne, elkezdí a dalárdát leckézettetni s mintaképp odaállítja eleje a debreceni dalegyletet követendő példaul úgy az énekdarabok megválasztásában, mint a társadalom jótékony intézetei ségélyezésében! Végtelenül tiszteljük és nagyrabecsüljük debreceni testvéreinket, nem tudunk s nincs is jogunk az ő érdemeikből egy szemernyit is levonni; elismerjük, hogy ők otthonukban kitaláltak s követik azt a leghelyesebb utat, melyről egyedül mondhadják „sic itur ad astra“, de bocsánatot kérünk, mi Pécssett az ő példájukat nem egészen követhetjük.

Azt mondja egy régi s igaz közmondás: „si fueris Romae, romano vivito more!“ Pécs városa mindig fészke volt a klasszikus zenének, már emberemlékezet óta; zene és dalművészeknek szobrot emelt; ez a közönség zeneizlés tekintetében el van kényeztetve, ez nem elégszik meg csupa népdalokkal, ha még oly hazafias érzelmű is! Ő a magyar népdalok mellett az internacionális, a klasszikus dalt is kívánja műveltetni, különben azt meg sem hallgatja s ezt az irányt követték mindig; s bár el merjük mondani, hogy a magyar népdalok kultiválásában sem maradtunk vissza soha, mit eléggé bizonyít azon körülmény, hogy nincs előadásunk, melyen magyar népdal nem énekeltek; s hogy úgy az előbbi karnagyunk Wachauer, mint az utóbbi, Hoffer, füzetekben adták ki népdalkompozitcióikat; kétségtelen dolog mégis, hogy a pécsi dalárdának a klasszikus dalban van az az ereje, ebből merítette azt a nymbust, a melynél fogva őt eddigi bírái a többi egyetlek élére helyezték; s pedig, hogy az 1882. évi debreceni verseny alkalmával megjelent emléklapnak reá vonatkozó nyilatkozatát idézzem vissza az emlékezetbe; azon alkalommal, midőn a közgyűlésen szóba jött, hogy a pécsi dalárdát minta-dalárdává kell tenni, hogy ekként a küzdterről leszoruljon, különben a többi egyetlek elvesztik kedvüket, mert első díjra nem számíthatnak, — az említett alkalmi lap azt mondja, hogy csak hadd versenyezzon a pécsi dalárda, mert így iparkodik utána a többi is, pedig csak akkpr éri el a magyar dalművészet kellő magaslatát, ha a többi egylet is úgy fog énekelni, mint a pécsi dalárda.

A mi pedig a közjótékonyaságot illeti, melyre testvér-együletünk 3000 forint gyűjtött össze 4 év alatt; erre nézve biztosíthatom „Gyengérszűrő“ urat, hogy noha Pécs város polgársága 50 százalék közönségi pótdát

fizet, míg Debrecen egy garast sem; noha városunk, ellentétben Debrecennel $\frac{2}{3}$ részben igen-igen szegény emberekből áll: a pécsi dalárda nem csak közjótékonyági célokra fennebbi összeg jával megaladót sommaként énekel össze, — de sőt culturalis missiót teljesítve — kölöni utjában 3 hét alatt 8000 forintot áldozott saját zsebjéből; a hangversenyeknek több ezere menő jövedelmét pedig az utolsó garasig ott hagyta jótékony alapítványokra, melyek ma is hirdetik a pécsi dalárda nevét; és kívivta azt, hogy azóta a zürichi és lucerni dalegyletek ma is énekelik magyar nemzeti népdalaikat.

Ezen tekintetből tehát „Gyengérszűrő“ ur leckéire és utmutatásaira nem szorulunk, azokat megakaríthatva volna magának; s csak még azt jegyzem meg, hogy azt a lelkesedést, melyet ő a pécsi dalünnepen a pécsi közönségen észlelt nem egyedül a vidéki dalegyletek által előadott népdalok idézték elő, azon lelkesedésnek egy hatalmas rugója közönségünk páratlan vendégszerete is volt!

A mi Intimusnak a debreceni és fumei dalegyletek közti viszonyára vonatkozó előadását, abból való következtetését és „Gyengérszűrő“ urnak erre vonatkozó megjegyzéseit illeti, azokhoz szavunk nincs, mert míg amazokat nem osztjuk, ezeket nem érezzük. Ezt végezzék el Intimus és Gyengérszűrő maguk között; csak egynémetly csekélységek vannak, melyeket agyon nem hallgathatok. Az egyik az, hogy „Gyengérszűrő“ úr kiesve szerepéből elfeledi kívül van dolga, elég igazsá talanul így kiált fel „ime a pécsi dalárda, mely minden babért, mindig learatni kész, sajnálja, hogy nem minden csókot is ő kap!“ Ezt a cikkrő úr nehezen hallotta még a pécsi dalárdától. A másik az, hogy a debreceni cikkrő a debreceni testvéregylet nevében — melytől nem hiszem, hogy arra felhatalmazást nyert volna — eldicsekszik s a pécsi dalárdának orra alá dörzsöli, miként 1000 koronát adott debreceni testvérünk a fumei zászlóra! Nem szép ám az ily hivalkodás, és nem tudom vajon jól fog-e esni e kürtölés a fumei testvéreknek? aztán a bibliában is benn van ám, hogy ha adsz, úgy adj, hogy ne tudja a balkéz, mikor s mit adott a jobbkez. A mi pedig az egyenesen felénk irányzott célzást illeti, arra csak e sóhajjal felelhetünk:

„Hej Uram! miért nem adtál Pécsnek is Hortobágyot phylloxera helyett!“

Ezek után „Gyengérszűrő“ úr elkezd a pécsi dalárda beléretéről beszélni, persze épolly bizottsággal, mint az elkabult dodona jódsá! De ugye bár nem veszi tölem rossz néven, ha bízintén megusom, hogy ha Ön megalotta Intimus „éretlenségét“ mikor az a csokolózásról irt, mennyivel inkább meg kellett volna látnia saját

életlenségét akkor, midőn orvul megtámadja a pécsi dalárdát, mely se őnt se mást nem bántott soha; megtámadja pedig minden alapot nélkülöző insinüatiókkal.

Ez nem vall lovagias emberre! Erre a pécsi dalárda reá nem szolgált! Tessék ugyanis figyelembe venni, hogy a pécsi dalárda a versenyekre mindig idejében jelentkezik, a hány-szor jelentkezik, mindannyiszor versenyzett is; versenyzett pedig mindössze hatszor, ez azt hiszem hogy elég; míg ellenben ugyanily idő alatt a budai daleylet csak kétszer versenyzett, ezek egyike a pécsi dalárda-napon esett, hol velük versenyezni nem állott módunkban.

Hogy tehát „Gyengénszürő” ur honnan vette azon — minden alapot nélkülöző sötét gyanusitást, hogy mi kerüljük a budai dalárdát s felünk vele versenyre lépni — nem bírom elképzelni. A pécsi dalárda nem félt soha egyik versenytársától sem, még ha az a budai dalárda lett volna is, s biztosítom „Gyengénszürő” urat, hogy a pécsi dalárda lenne az első, a ki a budai testvéreket keblére ölelné, ha velők versenyezne — általuk legyőzhetné. Jó, hogy Intimus nem budai ember, különben szentül meg vagyok győződve, hogy „Gyengénszürő” úr ugyane váddal a budai dalárda ellen lépett volna fel, hogy „ugye a pécsiek már 6-szor léptek ki a síkra és ti nem mertetek velük sorompóba állani!” Pedig legyen meggyőződve, hogy sem a budaiak mitőlünk, sem mi ő tőlük nem felünk, s velők már egyleteink létezésének kezdetétől fogva a legbensőbb egyetértésben és barátságban élünk.

Ép oly neveléses „Gyengénszürő” urnak azon érvelése, hogy a karénekeseink pünkösdkor sok a dolguk a templomban, tehát nem kapnak szabadságot, s így a pécsi dalárda nem mehet Fiuméba, mert *tömerdek* karénekese tagja nélkül nem existálhat, hangsúlyozva, hogy ezek közt van Hoffer is.

Már fennebb statistikailag kimuttattam, hogy az utolsó versenyen egyetlenegy karénekésünk volt s jelenleg sincs több mint „országírú tenoristánk” Hoffer, a ki — mellesleg mondva — még eddig mindig kapott szabadságot s ezuttal is megkapja, ha a dalárdu — mint kulturális cél — megkívánja, e tekintetben a pécsi káptalan érdemdús tagjai szűkkeblűek soha sem voltak; hanem máshol van a bibéje a dolgoknak: nagyon sok köztünk a tisztviselő, iparos, néptanító és efféle, kik sokkal nehezebben szabadulnak, sőt a takarékpénztári tisztviselők ugyszólván nem is gondolhatnak reá — ez már nagyobb számot tesz ki; mert hát a pécsi dalárda olyan clarinét, melynek minden tagja egy-egy sipot képvisel.

De miután látom, hogy „Gyengénszürő” urat szörnyen bántja a kíváncsiság, hogy hát voltaképen miért

nem megy a pécsi dalárda Fiuméba? én mint beavatót, „Gyengénszürő” úr lovagiatlanságát előzékenységgel viszonozom s az igazi okot mondom el, mely következte:

Még az 1892. évi debreczeni dalversenytán, midőn a pécsi dalárda mintadalárdául kimondott, elhatározta ez, hogy fel fog ugyan lépni a mikor csak módjában lesz, de versenyezni többé nem fog. Mégis a miskolci versenyben való részvételre felszólítottván, miután a pécsin kívül még mintadaleyletül classificált debreczeni daleylet a versenyre jelentkezett, hogy ez magában ne maradjon, a pécsi ismét felszólítottat s e felszólításnak engedve, a sorompók közt megjelent. Ezután ismét elhatározta, hogy most hosszu időn át nem fog versenyezni; a mit meg is tart vala, ha a következő versenyt nem Budapesten tartják; ám így, miután házáink fővárosában még sohasem lépelt fel, több oldalú felszólításoknak engedve, még ezen — hosszu időn át — utolsó lépésre elhatározta magát, de saját otthonában már akkor legkomolyabban kimondotta, hogy a budapesti verseny után következő dalünnepre, főleg — ha az Fiumében fog megtartatni s körülményei engedik — testületileg elmegy ugyan, versenyezni azonban semmi esetre nem fog. Nem tudta azonban akkor még, hogy a fumei verseny nem a középiskolai szünidők alatt, hanem Pünkösdkor fog megtartatni; midőn azonban az ekként elhatározottat el, tündezni kezdett a remény, hogy a pécsi dalárda testületileg elmehet-e; mert tagjaink közül többen lévén tanárok és néptanítók, ezek a tanszékelt majdnem 4 napi ide-oda utazás, 3 napi ott tartózkodás, tehát 7 napra el nem hagyhatják; rövidebb időre pedig nem érdemes. Persze, ha a dalárda versenyre jelentkezett volna, úgy a tagok felsőbbsege — mint eddig úgy ezuttal is — szabadságotlalt volna az illetőket; így azonban a dolognak oly színezete lévén, hogy inkább kéjutazás és élvezés céljából megyünk, illetve mennénk, mintsem kulturális kötelességből; a tömeges szabadságotlaltásokat kieszközölünk nem lehet, s vérző szívvel bár, a testületileg leendő megjelenés lehetőségétől meg leszünk fosztva.

Ez tehát a valódi ok és semmi más!

Ezek után már csak egy megjegyzésem van még, a debreceni cikk legutolsó pontjára a hol „Gyengénszürő” úr kijelenti, hogy „Intimus” cikke a testvéregyletek közötti jóviszonyt megbontotta. Nem tudoni ez állítását honnan meríti, annyit azonban kimerek mondani, hogy nincs oly cikkirő kinek egyoldalú s egyéni nézeteit tolmácsoló hírlapi közleménye képes volna a pécsi dalárdában — testvéregyletei iránt mindenkor gondosan ápoltt szeretetet és vonzalmat megkazítani; a mint ezt megmutattuk

ezuttal ismert „Gyengénszürő” urnak hogy nagyon is bökös célzatai szivünk azon fülkéjéről, melyben a debreceni daleylet iránti szeretetünket őrizzük, hatástalanul pattantak le. Végezetül még csak azt mondom: végezte volna el „Gyengénszürő” úr dolgait „Intimussal” s hagyott volna békét a neki soha sem vétett pécsi dalárdának, úgy most nem kellene hallania azt a mit ezuttal a pécsi dalárda nevében citálók: „Si tacuisses, philosophus mansisses”!

J . . . y A . . . s
negyedszázados dalárdaista.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 kától 11 ft 65 kig; postabár és vámmentesen, sima, csikos, kokkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban). Minták postaföldalóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 4721

Kwizda-fele köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer köszvény, csúsz és idegbajok ellen.

Egész palackkal 1 ft o. é., fél palackkal 60 krajczár.
Kapható minden gyógyszerárban.
Tessék a végjelre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

4790 Fűzlet:

Kerül. gyógyszerár Korneuburgban.

Kwizda-fele köszvényfolyadék.

Cs. és kir. szab. osztr.

PHÖNIX

biztosító társaság

(Alapított 1860-ban.)

Jutányos jégbiztosítás.

Társaságunk mint minden évbén, úgy most is a lehető legnagyobb előnyökben részesíti feleit. Netalán károk gyorsan, méltányosan és igazságosan számíttanak fel és fizettetnek ki.

Bővebb felvilágosításokat készségesen ad és nyomtatványokkal díjmentesen szolgál tisztelettel alólított, valamint minden községben létező ügynökségünk.

A cs. és kir. szab. osztr.

PHÖNIX biztosító társaság
főügynöksége Pécsset.